

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trlb. Arad.

ARAD, ANUL 55. No. 27.

1940. február 6., kedd.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Megőrzik békéjüket a Balkán-államok

Gazdaságilag is, politikailag is a megériés és az együttműködés útját követik az érdekelt államok — A résztvevő külügyminiszterek nyilatkozata:

Belgrádból jelentik: A Balkán-államok szövetségének külügyminiszterei befejezték tanácskozásukat a jugoszláv állam fővárosában. A hivatalos befejezést megelőzőleg, szombaton este a jugoszláv külügyminiszter diszvacsorát adott és ennek során **Czinczár-Markovics** pohárköszöntőt mondott. A jugoszláv külügyminiszter ezeket mondotta pohárköszöntője során:

Külügyminiszteri pohárköszöntők

— *Melegen üdvözlöm a Balkán-szövetség értekezletére megjelent baráti államok külügyminisztereit, akik Európának ebben a tragikus órában összejöttek azért, hogy továbbra is biztosítsák a Balkán békéjét. Kettőzött éberséggel kell dolgozzunk, hogy megvédjük népeinket a háboru borzalmaitól. A Balkán-államok célja a legszigorubb semlegesség fenntartása és ez az a körülmény, amelynek biztosításáért a Balkán-szövetség államai olyan hatékonyan közreműködnek.*

— *Magyarország és Bulgária, ez a két dunavidéki állam is, amelyek nem tagjai a Balkán-szövetségnek, teljesen megfelelő békepolitikát folytatnak.*

A jugoszláv külügyminiszter ezután meleg szavakkal emlékezett meg Olaszország magatartásáról.

A jugoszláv külügyminiszter pohárköszöntőjére **Gafencu** román külügyminiszter válaszolt és ennek során többek között ezeket mondotta:

— Szívem teljes melegével köszönöm azokat a szavakat, amelyeket **Czinczár-Markovics** külügyminiszter ur az imént hangoztatott. Az Önök országa, az Önök népe és Románia között a legősztébb barátság szálal fűznek kapcsolatot. Beszéde további részében **Gafencu** külügyminiszter kifejtette azt, hogy a Balkán-szövetség államainak érdekei teljesen azonosak és ezek az államok határozott békepolitikát folytatnak, céljuk a semlegesség legszigorubb megőrzése, valamint mindenféle támadás elleni erőteljes fellépés. A Balkán-szövetség államainak elhatározott szándékuk, hogy függetlenségüket fenntartsák és megőrizzék Európa ezen részében a békét, a nyugalmat és a rendet.

Beszéde végén poharát **PÉTER** jugoszláv királyra, **PÁL** kormányzóhercegre, **GYÖRGY** görög királyra, a török köztársaság államfőjére és **Öfelsége II. CAROL** királyra ültette.

A konferencia záró-határozatai

Belgrád. (Rador.) Vasárnap délután 6 órakor a külföldi lapok tudósítói összegyűltek a külügyminiszterium palotájában, ahol az alantí hivatalos nyilatkozatot olvasták fel előttük:

— A Balkán-szövetség állandó tanácsa február 2-án, 3-án és 4-én megbeszélést tartott Belgrádban. Görögországot **Metaxas** minisztereinek és külügyminiszter, Romániát **Grigore Gafencu** külügyminiszter, Jugoszláviát **Czinczár-Markovics** külügyminiszter és Törökországot **Sukru Saracoglu** külügyminiszter képviselte. A megbeszélések a kölcsönös bizalom és baráti együttérzés légkörében folytak le és az alantí megállapításokat eredményezték:

1. A négy szövetséges állam közös érdeke, hogy a békét, a rendet és a biztonságot Délkelet-Európában fenntartsák.

2. A leghatározottabban folytatják békés politikájukat és a jelenlegi európai konfliktusban továbbra is fenntartják eddigi álláspontjukat, hogy Európa ezen részét megőrizzék a háboru borzalmaitól.

3. Egységesek maradnak a szövetséges államok, hogy saját céljaikat kövessék és hogy megőrizzék a függetlenséget és nemzeti területekre irányuló jogukat, anélkül azonban, hogy ez a szövetség bárki ellen is irányulna.

4. Őszintén kívánják, hogy a szomszéd államokkal továbbra is fenntartsák és fejlesszék baráti összeköttetéseiket a megértés és a békés együttműködés szellemében.

5. A Balkán-államok közötti gazdasági és közlekedési összeköttetés kifejlesztése feltétlenül szükséges lévén, olyan szervezet létesül, amely a Balkán-szövetség államain belül a kereskedelmi forgalom kifejlesztését célozza.

6. A Balkán-szövetségi egyezményt 1941

február 9-iki kezdettel (további hét esztendőre meghosszabbítják).

7. A négy szövetséges állam külügyminiszterei a legszorosabb együttműködést tartják fenn a szövetség legközelebbi tanácsüléséig, amely 1941. februárjában lesz Athénben.

Kelt 1940. február 4.

Gafencu: „A legteljesebb nyugalommal és megértéssel...”

Belgrád. (Rador.) A Balkán-szövetség államainak üléséről kiadott közös nyilatkozat felolvasása után **Grigore Gafencu** az alantí nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— *Örömmel ragadom meg az alkalmat,*

Török és jugoszláv nyilatkozat

Szaradzoglu beszéde így hangzik:

— Mint a török köztársaság külügyminisztere rendkívül örvendek, hogy a Balkán-szövetség állandó tanácsának 8-ik ülése ilyen kitűnő eredménnyel végződött. Jugoszlávia szép fővárosában a sajtó képviselői előtt az események forgatagában nem hagyhatom megemlékezés nélkül a Balkán-szövetség két nagy megalapítójának, **Sándor királynak** és **Ataturk** köztársasági elnöknek érdemeit. A Balkán-szövetség megalakítása óta hat év telt el és megállapíthatjuk, hogy fényes eredményeket értünk el. A Balkán azelőtt klasszikus példája volt a tűzfészkeknek és ha összehasonlítjuk a Balkán helyzetét a civilizált Európa többi részének helyzetével megállapíthatjuk, hogy a békeség seholsem nagyobb, mint itt, ami az egységnek, a bölcs elővigyázatnak és az óva-

— *hogy megcáfoliam azokat a szenzációs híreket, amelyeket megbeszéléseinkkel kapcsolatban terjesztettek. Bizonyos idegesség nyilatkozik meg mindig, ha ennyi neves újságíró gyűl össze, de közölhetem, hogy ez az idegesség megbeszéléseink során bennünket nem hatott át. A legteljesebb nyugalommal és a legteljesebb megértéssel dolgoztunk. Biztos vagyok abban, hogy a most Önökkel között eredmények alapján országai közvéleménye előtt érzékeltetni fogják azokat az őszinte erőfeszítéseket, amelyek áthatottak bennünket, hogy a béke és a konszolidáció művét továbbra is fenntarthatjuk. Az Önök támogatásáért őszinte köszönetemet fejezem ki. E három nap alatt, amit együtt töltöttünk, külügyminiszter kollégáimmal megállapítottuk, hogy továbbra is egységesek maradunk és a béke, valamint közös céljaink és jogaink megőrzése érdekében még inkább kifejlésztetni kívánjuk baráti viszonyunkat a szomszédos országokkal. Mindannyian bizonyosra vesszük, hogy a mi szövetségünk nagy mértékben előnyére lesz országaink békéjének biztosítására, épp úgy, mint ahogyan ez érdeke szomszédainknak és az annyira megpróbált Európának.*

Metaxas:

„Baráti légkörben dolgoztunk...”

Gafencu román külügyminiszter nyilatkozata után a Balkán-szövetség három külügyminisztere rövid nyilatkozatot tett. **Metaxas** nyilatkozata ezeket tartalmazza:

— Belgrád ismét a megszokott udvariassággal és vendégszeretettel fogadott bennünket. Önöket kérem fel arra, hogy fejezzék ki Belgrád és a jugoszláv állam lakosságának őszinte és meleg köszönetemet. Rendkívül örülök annak, hogy eleget tehetek a miniszterelnök meghívásának és meglátogathatom Nis városát, ahol alkalmam nyílik majd megköszönni arról, hogy barátomnak, **Czvetkovics** miniszterelnöknek vezetése mellett milyen nagy előrehaladás történt minden téren. Azt hiszem nincs szükség még egyszer hangsúlyozni azt, hogy közös munkánkat a legősztébb baráti légkörben fejeztük be. A most elhangzott nyilatkozat, valamint az ezt megelőző pohárköszöntők megvilágítják munkánk gyümölcsöző eredményét. A mi együttműködésünk és szolidaritásunk biztos záloga annak, hogy Európa ezen részén a béke meg lesz védelmezve.

tos politikának eredménye. Ezek azok a tények, amelyek megőrizték országaink népei számára a nyugalmat.

— Le kell szögezmem, hogy e nagy építőmunka csak azáltal vált lehetővé, mert a kartársaim megértő szelleme nagyban hozzájárult Európa e részének biztonságához.

Czinczár-Markovics külügyminiszter a következőket mondotta:

— Azt hiszem, nincs szükségem annak hangoztatására, hogy Önök valamennyien tanúi voltak a jugoszláv főváros örömeinek, hogy falai között fogadhatta a baráti országok és kitűnő képviselőit. A külföldi közvélemény képviselői szerepében Önöknek alkalmuk nyílik arra, hogy megállapítsák, miszerint a Balkánon és a Dunamedencében kitűnő eredményeket hozott a Balkán-szövetség állandó ta-

Aradi főfőnök: Aradi Általános Takarékpénztár Rt.

— ?!!!

— Mit csodálkozol annyira? Játszott az Állami Sorsjátékon, sorsjegyet vásárolt a DACIA sorsjegyzárudánál és most a tulajdonosa ennek a remek háznak.

DACIA

Húsvétkor FEBRUÁR 15. és 18. án.

nácsának ülése. Most, amikor az állandó tanács ülészaka befejeződött, feltétlenül hangsúlyozni kívánom, hogy a legnagyobb harmoniában és bizalommal fejeztük be munkánkat. Köszönetet mondok Önöknek is, akik segítség-

günkre vannak a béke fenntartására irányuló munkánkban.

A hivatalos nyilatkozat felolvasása és a külügyminiszterek beszédei alatt számos külföldi filmvállalat operatőrjei állandó felvételeket készítettek.

Az olasz szempontok

Róma. Az olasz lapok foglalkoznak a Balkán konferenciával és kiemelik azt a szívélyes hangnemet, amelyet Olaszországgal szemben alkalmaztak a megbeszéléseken. A Messagero kiemeli, hogy a jugoszláv-olasz baráti szerződés az Adriával kapcsolatban örökéletű. A jap szerint a román-olasz viszony igen szívélyes lett és a görög-olasz kapcsolatok is utban vannak a kifejlődés felé. Az olasz lapok azt a tényét is nagyfontosságúnak tekintik ki, hogy Balkán államok leszögezték, hogy fenntartják szigorú semlegességüket, megőrzik függetlenségüket és békepolitikát folytatnak. Az olasz lapok ezután rámutatnak arra, hogy Olaszország milyen fontos szerepet játszott a Délkelet-Európa békéjének fenntartásában.

Róma. A Stefani olasz hírszolgálati iroda foglalkozik a Belgrádban lefolyt Balkán-értekezlettel. Az olasz hírszolgálati iroda megállapítja, hogy a résztvevő négy állam a szigorú semlegesség álláspontjára helyezkedett. De nemcsak a politikai semlegességet domborítják ki Belgrádban, hanem a gazdasági semlegességet is. Teljesen egyforma álláspontot foglaltak el a hadviselő államokkal szemben és egyik hadviselő államnak sem szállítanak többet, mint amennyit a háború előtt levő kereskedelmi forgalom kitett. A Balkán-államok tiszteltetben tartják a gazdasági megállapodásokat, de utakat nem kötnek.

A Havas-ügynökség jelenti, hogy római politikai körökben meglegedést keltettek a belgrádi konferencia eredménye, valamint az ott elhangzott nyilatkozatok. A semlegesség politikájának hangoztatása, valamint az a kívánság, hogy megengedés létesüljön Bulgáriával és Magyarországgal kapcsolatban, továbbá az az elismerés, amelyet Olaszország magatartásával kapcsolatban hangoztattak, megfeleltek az olasz várakozásoknak. Természetes, hogy Rómában tisztában vannak azzal, hogy milyen nehézségeket kell leküzdeni, hogy Délkelet-Európa valamennyi népe között általános megértés jöjjön létre, de megállapítható, hogy a belgrádi tanácskozás egy lépést jelentett előre. A Messagero megemlékszik Gafencu azon nyilatkozatáról, amelyben követendő példaként jelölte meg az olasz-jugoszláv viszony békés kialakulását.

A Stefani-ügynökség belgrádi tudósítójának jelentése szerint, Szaradzoglu török külügyminiszter bejelentette a Balkán-konferencián a bolgár kormányhoz azon álláspontját, hogy teljes erejével csatlakozik a Balkán-szövetség békés törekvéseihez. Ennek az álláspontnak következményeképpen Bulgária a háború tartama alatt lemond minden igényeinek érvényesítéséről, nehogy fellépése rést üssön a balkáni államok egységén és szolidaritásán, hogy a háborús viszályt távolítsák a Balkántól.

Athén. A "Neas Hellas" című újság a következőket írja: Szaradzoglu török külügyminiszter megérkezett a Balkán konferenciára Belgrádba utazott, Szófiában tartózkodott és ott beható tárgyalásokat folytatott Kiossoglanoff bolgár külügyminiszterrel. A török külügyminiszter Belgrádban kijelentette, hogy utban hazafelé újból kiszáll a bolgár fővárosban. Ebből a kétfős látogatásból arra lehet

következtetni, hogy Bulgária nemcsak énként érdeklődéssel viseltetik a Balkán konferencia iránt, hanem — a török külügyminiszter közvetítésével — bizonyos mértékben képviseltette is magát a belgrádi tanácskozásokon. Egészen bizonyos, — írja az újság, — ha a bolgár kormány képviselője ténylegesen nem is volt jelen a konferencián, a bolgár nép akarata mégis ott volt Belgrádban. Bulgáriában mindenki érzi, hogy a bolgár népnek is csatlakoznia kell az egységes Balkánhoz, mert a bolgár csatlakozás nem is elsősorban a Balkán többi népének, hanem magának Bulgáriának érdeke.

A francia sajtó visszhangja

Páris (Rador). A belgrádi konferencia eredményei képezik a hétfő reggeli lapok főanyagát. Marcel Pays az Exejsiorban azt írja, hogy a Balkán konferencia munkája közös nyilatkozati kiadásával ért véget és ez a nyilatkozat igazolja a szövetség tagállamainak, illetve az államcsoporthoz az életképességét. A Petit Journal felhívja olvasóinak figyelmét a közös nyilatkozatoknak arra a pontjára, amelyből megállapítható, hogy a Balkán szövetséghez tartozó országok hallgatlagosan elhatározták, hogy közösen megvédelmezzék a társállamok mindegyikének függetlenségét és területi

sénhejtjenségét. A L'Ordre a szövetségi szerződésnek újabb hét évvel való meghosszabbítását tartja a legfontosabb eredménynek és a balkáni államoknak azt a kívánságát, hogy továbbra is fenntartsák semlegességüket. Az Epoque Olaszország jóindulatu támogatását rendkívül fontosnak tartja és azt a kísérletet, amellyel közlekedést kíván létrehozni a Balkán szövetség államai és a szomszédos országok között.

Gazdasági kérdések

Belgrád. A Balkán Szövetség tagállamainak tanácskozásán ezúttal gazdasági bizottságok nem ülészttek. A gazdasági kérdésekkel a külügyminiszterek foglalkoztak. Nem sikerült eji jelentőségű álláspontot elfogadni a háborút viselő államok felé irányuló kivétel tekintetében. Törökország kereskedelmi szerződésekkel már több irányban lekötötte magát és hasonló volt Románia és Görögország álláspontja is.

Belgrádból érkező hírek szerint a jugoszláv kormány megvonta az ólom és a rézbányákra kiadott koncessziókat. Ezeket a bányákat már állami kezelésbe vették. A kitermelt főlösjeget a jugoszláv kormány arányosan szállítja ki a hadviselő államok részére.

Atutazott Temesváron Gafencu külügyminiszter

Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Gafencu Grigore külügyminiszter Belgrádból visszatérőben tegnap keresztülutazott Temesváron. Gafencu külügyminiszter Zsombolya felől érkezett a Simplonnal a temesvári pályaudvarra, ahol Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Baran Coriolan dr. volt miniszter, temesvári főpolgármester fogadták. Mindketten felszállottak a külügyminiszter szalonkocsijába, majd Gafencuval együtt a peronon föl és le sétálgattak. A külügyminiszter a szívélyes beszélgetés során ismételt hangoztatta, hogy a belgrádi tanácskozások eredményével nagyon meglegedett. A vonat indulása előtt barátságosan elbucsuzott a királyi helytartótól és a temesvári főpolgármestertől, felszállt szalonkocsijába és tovább folytatta útját Bucuresti felé.

Metaxas görög és Szaradzoglu török külügyminiszterek hétfőn Zinzczár Markovits jugoszláv külügyminiszter társaságában Nisbe érkeztek. Az érkező külügyminisztereket ünnepélyes fogadtatásban részesítették.

Kötelező balesetbiztosítás az államvasut utasai számára

I. kocsiosztályon 12 lei a biztosítási díj, 400.000 lei a kártérítés, II. osztályon 8, illetve 300.000 lei, III. osztályon 4 lei a biztosítási felülfizetés és 200.000 lei a kártérítés összege

A Monitorul Oficial február 3-iki számában minisztertanács jegyzőkönyv jelent meg az államvasut balesetkártérítési kötelezettségéről és az ezzel kapcsolatos kötelező utasbiztosításról. A minisztertanács jegyzőkönyv a következőket tartalmazza:

1. Az államvasut köteles azonnal kártalanítani a megsérült utasokat, utazás közben történt haláleset esetén ugyancsak azonnali kártalanítás jár a hátramaradt gyermekeknek és házastársnak, ha a haláleset a CFR. vonattal, autómotorral, vagy autobusszal történt szerencsétlenség során következett be, a személyzet, vagy a vasuti anyag hibája miatt. Ugyanilyen feltételekkel köteles az államvasut kártalanítani a CFR személyzetét a személyzethez tartozó személyek házastársait és gyermekeit, ha a haláleset, vagy haleset az illető szolgálati útja közben és önhibáján kívül, szerencsétlenség során következett be.

Ebben az esetben a CFR. személyzet nem élvezheti az erre vonatkozó egyéb rendelkezések előnyeit.

2. Halálesetnél a kártérítési összegek a következők: Elsőosztályu utas részére 400 ezer lei, II. osztályu utas részére 300 ezer lei, III. osztályu utas részére 200 ezer lei. Rokkantság, vagy sebesülés esetén külön állapítják meg a kártérítést. Ebben a vonatkozásban is, a CFR személyzet kártalanítása azonos módon történik.

3. Ugyanazon szerencsétlenségben károsultak elpusztult utasok hozzátartozói csak egyetlen személy után járó kártérítésre tarthatnak azonnali és teljes igényt.

4. Azért, hogy az államvasut számára lehetővé váljék a telti szakaszokban felsorolt kártérítési összegek kiegyenlítése, az államvasut felhatalmazást nyer, hogy a vándor mellett minden utastól a következő pótdíjat vételezhesse be: első osztály 12 lei, II. osztály 8 lei, III. osztály 4 lei távolságra való tekintet nélkül és függetlenül attól, hogy az illető teljes jeggyel, mérsékelt áru jeggyel, vagy szabadjeggyel utazik. A menettérti díj gyekért a pótdíj kétszeres. A csoportutazásoknál annyiszor kell leróni a pótdíjat, ahány személy veszi igénybe a csoportutazást. Bérleteknél bármilyen jellegűek legyenek azok, havonta 80 lei tizetendő első, 60 lei második és 40 lei harmadik osztály után.

A CFR autobuszokat igénybevevő közönség 4 lei pótdíjtelket köteles fizetni. Az ötödik szakasz arról intézkedik, hogy a poggyászbiztosítás érdekében 2 százalékos külön-illetéket köteles minden poggyásztulajdonos leróni. Ugyanez vonatkozik az áruszállításokra is.

Egyébként az államvasut vezérigazgatósága külön utasítást bocsát majd ki a szerencsétlenségek módjának megállapítására és jelen minisztertanács határozat gyakorlati keresztülvitelére.

Döntő támadásra készül a szovjet-hadsereg

Kiszélesített arcvonalon indul meg a roham, amellyel elhatározó győzelmet akarnak kicsikarni az oroszok

Eredménytelen a nyugati harctér

Berlin. A tegnapi kiadott német harctéri jelentés ezeket tartalmazza: A nap nyugodtan telt el. Páris. A francia hadijelentés így hangzik: „Nincs semmi jelenteni való.” Moszkva. A leningrádi katonai körzet az alábbi hadijelentést adta ki: Tegnapi főleg felderítő-tevékenység folyt. A szovjetrepülők felderítő- és bombázó tevékenységét hajtottak végre.

Budjenny tábornokot is leváltották, vezérkari főnökét agyonlőtték

Róma. A Stefani hírszolgálati iroda Moszkvából közli, hogy Budjenny tábornokot, akit különben „kozák generális”-nak neveznek, a legfelsőbb szovjet tanács rendelkezése a finnországi sikertelenségek miatt elmozdították állásából. Ugyancsak a Stefani iroda közli, hogy a tábornok vezérkari főnökét agyonlőtték.

Helsinki. A Havas hírszolgálati iroda jelentése szerint vasárnap a finn városok és községek ellen intézett szovjet légitámadásnak 17 halálos áldozata van.

A Ladoga-tótól északra fekvő várost a szovjet légitámadások teljesen tönkretörték. Helsinki ellen is légitámadást intéztek a szovjet légitámadók. Ez volt a 37. légitámadás a háború megkezdése óta a finn főváros ellen. Hat ejtőernyős szovjet katona megkísérelte, hogy Viipuri közelében érién földet, de a finnek valamennyit agyonlőtték.

Ekenes és Turku ellen is légitámadást intéztek a szovjet repülőgépek. Különösen Turku szennvedett sokat a légibombázástól.

Ugyancsak a Havas hírszolgálati iroda a következő újabb helyzetképet jelenti a finn-szovjet háborúval kapcsolatban:

A szovjet csapatok kiszélesítik az arcvonalat a Mannerheim-vonal elleni támadásaik során. A Havas-iroda véleménye szerint a szovjet haderő nagy ünnepének napjára, február 23-ra át akarja törni a Mannerheim-vonalat. A szovjet csapatok támadásaikat nagy tankok védelme alatt végzik. A finn védelem azonban eddig minden áttörési kísérletet visszautasított. Az arcvonal mögötti területet 500 szovjet repülőgép bombázta, ezek a repülőgépek bombázóport zúdítottak Viipuri városára.

A finn csapatok teljesen fel vannak készülve a szovjet haderő általános támadására a Mannerheim-vonal ellen. Katonai szakértők véleménye szerint az általános szovjet támadás a kiszélesített arcvonalon most már rövidesen bekövetkezik.

A Mannerheim-vonal mögött húzódik a finn haderő második védelmi vonala, amelynek természetes akadályai a tavak és a mocsaras vidék. A hideg következtében azonban a mocsarak és a tavak befagytak, úgy hogy a szovjet haderő a legnagyobb tankokat is használhatja ezen a területen.

A Ladoga-tótól északra két héttel ezelőtt körülvárt szovjet csapatok igen elszánt ellenállást fejtenek ki, de élelmiszerük és hadianyaguk már teljesen fogytán van. Ezen a frontszakaszon a finnek elfoglaltak több fontos orosz állást.

Új nemzetközi szabályok a hadviselő államok polgárainak internálására

Rió de Janeiróból jelentik: A pánamerikai semlegességet biztosító bizottság az internálás programjával foglalkozott a hágai nemzetközi jog alapján és az összes amerikai államok, hozzájárulását kérte az alábbi javaslatához:

Minden semleges állam a háború befejeztéig internálni fogja mindazokat a háborút viselő államok állampolgárait, akik az érdekelte semleges államok területére érkeztek. Kivételet képez a semleges kikötőbe érkező semleges ha-

jók személyzetét; de ezek közül is internálandók azok a tisztok és legénységbeliek, akik azután is semleges kikötőkben maradtak, miután a hadihajójuk a kikötőt elhagyta. A betegek és sebesültek a semleges országok hatóságainak előzetes engedélye mellett csak abban az esetben szállhatnak partra, amennyiben semleges hajón, vonaton, vagy más forgalmi eszközön érkeznek az országba, de internálandók azok a sebesültek és betegek is, akiket az ellenség fogolyként, vagy saját hadviselő hatalmuk helyezett semleges területre. Kényszerlakhelyen nem tarthatók azok a személyek, akik fizikai fogyatékoságuk folytán a háborúban részt nem vehetnek.

Eden beszéde Anglia háborús céljairól

London. (Rador.) Anthony Eden dominiumügyi miniszter Stratfordban beszédet mondott és válaszolt Göbbels gunyos megjegyzéseire, valamint Hitlernek Anglia ellen elhangzott támadásaira. Eden ezeket mondta:

— Anglia pénzügyi téren soha nem látott erőfeszítéseket tesz. A világ legnagyobb adóit az angol állampolgárok fizetik, pedig sem mások gazdagságát, sem mások területeit nem akarjuk meghódítani, hanem csak a nemzetközi jog védelmét akarjuk biztosítani. Nagybritániának nincsenek különleges háborús céljai, hanem küzd saját és más népek jogaiért és azért, hogy szaba-

Gandhi elvben megegyezett az angol kormánnyal

Bucuresti. A Timpul zürichi levelezője jelentést közöl Kalkuttából, amely szerint Linglithgow lord, indiai alkirály és Gandhi megegyezésre jutott az új indiai alkotmány főbb alapelveinek kérdésében. Az indiai nemzetgyűlés bizottsága ezeknek az alapelveknek figyelembevételével elkészíti az alkotmány végleges szövegét, amelyet rövidesen megszavaznak és ratifikálnak is.

A megegyezés értelmében a megszavazott alkotmány csak a háború befejezése

után lép életbe. India egész lakossága nagy lelkesedéssel fogadta az angolokkal létrejött megegyezést, amely véget vet az indiai nacionalisták által évek óta folytatott harcnak és ugyanakkor szabad politikai fejlődést biztosít India lakosságának. Svájc nemzetközi körökben a Gandhival létrejött megegyezést ugyanakkor az angol politika igen fontos sikerének tekintik, mert békés megoldáshoz juttatott egy olyan kérdést, amely a háború első hónapjaiban komoly bonyodalmakkal fenyegetett.

A belga hajóhad vesztesége

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: Ostfende közelében zátonyra futott és elsüllyedt egy 700 tonnás belga parti őrhajó. A hajó legénységét megmentették. Ez volt a legkorszerűbb belga parti őrhajó.

Elismerték az állampolgári pótösszeírásra jelentkezett aradiak első csoportjának jogait

Megjelent a Monitorul Oficialban az első aradi névsor az utólag elismert állampolgárokról

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium határozatot adott ki, amelynek értelmében az állampolgársági összeírással kapcsolatban jelentősszámu aradi lakost ismertek el román állampolgárnak. A határozat arról is intézkedik, hogy az illetékes hatóságok az elismerteket beírják az állampolgársági jegyzékbe.

Amint a közelmúltban megírtuk, az aradi közigazgatási szolgálat egy kimutatása 210 nevet tartalmazott az igazságügyminisztérium határozata minden valószínűség szerint mind a 210 ügyben kedvező volt. A közigazgatási minisztérium határozatának szövege még nem érkezett

meg Aradra, így részletes jelentést csak későbbi közölhetünk.

Ismeretes még, hogy az első kimutatás betervezése után most készül a jelentkezettekről felterjesztendő kimutatás folytatása, amely hasonló módon nyer majd elintéztést.

URANIA Telefon: 1232.

Ma 8 órakor matiné olcsó helyárrakkal!

Közökhajra

Paula Wessely „Az élet tükre”

5, 7, 15, 9, 15 órakor

Visszahoztuk az elmúlt szezon legmerészebb filmjét ZOLA EMIL legjobb regénye

Állat az emberben

JEAN GABLIN
SIMONE SIMON

MÍHEZ KEZD VALAKI

anéki, hogy lenne szerencsésében?...

Ha Alicsi Sorsjáték sorsjegyet vásárol az AURORA sorsjegytáruddól, meg fog győződni róla, hogy a szerencsének nagy a szerepe az életben. A következő sorsjáték húzása FEBRUÁR 15. és 18.-án

AURORA

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Héví cím: **Aradmegyei Takarékpénztár.**

Intimitások az aradi ősi Iparos-Céhek mulatságáról

A hatósági és közéleti vezetők s a magyarság parlamenti képviselőinek találkozása Aradon — Kik nyerték a baba-szépségverseny díjait és kik a legértékesebb vigaszdíjakat...?

Sokáig emlékezetes marad az a kellemes és pompás mulatság, amelyben részük volt mindazoknak, akik jelen voltak a szombati esti Iparos Báljon, amely a szezon legsikerültebb bálja volt. A hatalmas termeket tisztafehér megfűtötték az érdeklődők, akiknek fejedhetetlen élményt jelent az ősi céhszokások keretében megrendezett pompás külsőségű iparos-táncmulatság.

Jellemző a bálját az a kedves, közvetlen, meghitt hangulat, amely a báljon megjelent iparosokat és a jelenvolt más foglalkozásbelleket ezen az éjszakán összefogta és bekapcsolódta ebbe a meleg családi hangulatba a mulatságon megjelent aradi hivatalos előkelőségek, hatósági vezetők, akiket kivétel nélkül mind ott láttuk. Stinghe Dumitru vezérkari ezredes, vármegyei prefektussal és Vlad Alexandru ny. tábornokkal. Aradváros főpolgármesterével az élen. Ugy a város főpolgármestere, mint a megyei közigazgatás vezetője mind az öt farsang-záró táncmulatságon megjelentek és Belan Romulus dr., Riscutia Moise alpolgármesterekkel. Mladin Sever főbíróval együtt órákat töltöttek meghitt hangulatban, társaságaikkal egyetemben egy-egy bálon.

Mint ismeretes, megjelent úgy az iparos, mint az AAC-bálon két országgyűlési magyar iparos-képviselő, Tompa Lajos és Péter János is, akik itt találkoztak a helyi hatóságok vezetőivel.

Általános érdeklődés kísérte a babaszépségversenyt, amelyen nagyrészt aradi nőiszabók vettek részt művészi készítményeikkel. Az óriási sikert arató babaszépségverseny eredményét Bakács Miksa főrendező — aki igen elismerésre méltóan, nagy körültekintéssel és tevékenységgel véggezte nehéz feladatát a bál megrendezése körül, — hirdette ki a bírálóbizottság határozatát, amely szerint a két csoport díjait az alábbiak nyerték: I. csoport: teababaverseny: I. díj: Kovács Béjáné, az Ilyés nőiszabószalon alkalmazottja, aki rendkívül izléses, világoskék taftruhába öltöztetett Biedermayer kosztümös bécsi nő készített. II. díj: Kőszeghy Emáline, stíllruha, III. díj: R. Jánosy Gabriella, garden-party.

A második csoport, a jelmezbabaverseny első díjának nyertese Zombory Piri gyönyörű szép magyóbabájával, II. Hilger Vilma pirosmentés magyar díszruhába öltöztetett babájával, III. Malty Mátyas szalonja, róli babával.

A babaszépségverseny nyerteseit értékes szerzőkkel és vázákkal díjazták.

A babaszépségverseny bírálóbizottságának tagjai egyébként Reinhardt Gyula elnöklétével Szirmai Ida, Ilyés István, Nagy Imre és Krivus János női szabók voltak.

Ugyancsak szép jutalomban részesítették a tombolaelárusító leányokat is. 1. díjat Kovács Annus, 2. Schwartz Mancsi, 3. Steinberg Magda, 4. Török Annus, 5. Fosztyó Erzsé, a 6-ik díjat pedig Kincses Juci kapta.

A tombolajegy-vigaszverseny során értékes díjak kaptak azok, akiknek a legtöbb üres tombolajegyük volt. Az első díjat, egy értékes 10aljette készletet Szablóczky Kájmán kapta, a másodikat, egy aranyórát Fleischmann István, míg a harmadik díjat, egy karosszékét Némegy Gábor kapta vigaszjátásul, amiért a legtöbb üres tombolajegy nozzájuk került.

A kitünően sikerült Iparos Bál, mint az az elszámolások megejtése után kiderült, nemcsak fényes erkölcsi, hanem jelentős anyagi sikerrel is zárult. Braun Sámuel főpénztáros legnagyobb öröme:

Elvi jelentőségű határozatot hozott adóügyben az aradi törvényszék

Nem adóztatható meg kétszeresen senki saját szakmájában.

Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott egy adófellebbezés ügyében az aradi törvényszék harmadik tagozata. A keresetet Iovanas Traian aradmegyei Nagylak községbeji birtokos adta be ügyvédje Lazar Aurel dr. útján. A periratban kifejtették, hogy Iovanas Traian 104 hold földdel rendelkezik és ezután adót fizet. A birtokos állatkiszállítással is foglalkozik és mint állatexportőr ugyancsak nagy adót fizet. Iovanas Traiannak Nagylak községben serfészhaladaja is van, amelyben átlag 400 darab sertést hizlal és ezért a legutóbbi adókivetés során a sertéshizlajda után is megadóztatták.

Iovanas Traian az adófellebbezési bizottsághoz fordult és kérte, hogy harmadszor megadóztatását töröljék, miután a sertéseket saját szállítássalra hizlalja, saját termésű gabonájával. Az adófellebbezési bizottság azonban ennek eljénére sem törölte a harmadik megadóztatást sem. Ennek következtében az ügy az aradi törvényszékhez került, hol a bíróság hétfőn tárgyalta a felfolyamodás ügyét. Lazar Aurel dr. kifejtette a bíróság előtt, hogy Iovanas Traiant nem lehet háromszor megadóztatni, mert ez törvényellenes. Az egyenesadó törvény 34. szakaszának e) bekezdése ugyanis előírja, hogy azok a földbirtokosok, akik saját termékeikkel hizlalják állataikat, ezért külön nem adóztathatók meg.

Miután pedig a birtokos irásos bizonyítékokkal igazolta, hogy sertéseit saját földjén termelt tengerivel eteti, ennek következtében a sertéshizlaldára kivetett adó összegének törölését kérte. A törvényszék helyt adott a védekezésnek és elrendelte, hogy az adókivető bizottsághoz küldjék át

Az aradmegyei állampolgársági pót- összeírás során állampolgárságot nyert aradmegyei lakosok névsora

Megírta az Aradi Közlöny, hogy 86 aradmegyei község felferriesztése alapján többen elnyerték az állampolgárságot. Az utólag elismert állampolgárok névsorát befejezésüképen az alábbiakban közöljük:

Rosia Nouă: Han Aron Rosia Nouă 1924. Han Valér Rosia Nouă 1911. Han Julia Rosia Nouă 1891. Dezsőháza: Almási Mihály Kisiratos 1894. Antal Mária Dezsőháza 1916. Csik Ferenc Dezsőháza 1896. Detárt János Borosienő 1892. Gál Gábor Sikula 1875. Kati Eteleka Dezsőháza 1921. Nagy Pál Dezsőháza 1910. Németh György Ternova 1899. Péter Katalin Julia Dezsőháza 1921. Péter Julia Dezsőháza 1906. Péter Rozália Dezsőháza 1901 (Nagy Józsefné, Péter Rozália Viktória Dezsőháza 1901, Soborsin; Juhász István Borosienő 1893, Berke Julia Tamasa 1880. Molnár József Hunyad 1891, Bodor Julia Arad 1907, Nechvile Rudolf Wiener Neustadt (Németország), 1887 Nechvile György Mihály Soborsin 1913. Zugachmerd György Rudolf Soborsin 1909. Balli István Kisiratos 1912. Selénd: Gazsi Mária Selénd 1892. Gazsi József Selénd 1897. Kalcson Mária Nagypél 1901. Kurunczi Sándor Magyarpécska 1886. Özvegy Szombajalvi Zsigmondné Abrudfalva 1865. Zádorlak: Leimbacher János Zádorlak 1900, Riess Mária Zádorlak 1924, Hemmen Mária Zádorlak 1924, Schmaltz Rózi Zádorlak 1924, Paskolovics Mária Zádorlak 1923. Lachmann Mária Zádorlak 1924. Thernes János Zádorlak 1924, Eisele Ferenc Zádorlak 1910, Zeng Ferenc Zádorlak 1902, Schmaltz János Zádorlak 1899, Müller János Zádorlak 1904, Mergl Ferenc Zádorlak 1924, Georg Emilia Zádorlak 1897, Fohr Mátyás 1909, Bauer Magda Temesvár 1889, Lill Erzsébet Orczyfalva 1890, Fohr Rózi Zádorlak 1865, Eisele Jakab Zádorlak 1903, Zeng Amália Zádorlak 1895, Riess Ferenc Zádorlak 1893, Wolff György Zádorlak 1905, Weiss Amália Zádorlak 1863, Weiss József Zádorlak 1901, Buchter Anna Bogda 1879, Burai Rácz Lajos Farkert 1909, Wolff Katalin Zádorlak 1899.

az ügy iratait és Iovanas Traian megadóztatása ügyében az egyenesadó törvény fentemlített szakaszát vegyék figyelembe.

Tiszti kiképzésre jelentkezhetnek a 33 éven aluli önkéntesek

Bucurestiből jelentik: A kiegészítő és tartalékos állományban lévő szárazföldi csapatokhoz tartozó, a hetvenegyedik törvényszakasz értelmében önkéntesi jogot élvező katonák, akik nem vezettek tartalékos tiszti iskolát és tartalékos tisztek óhajtanak lenni, február 15-én jelentkezzenek annál a csapattestnél, amelyhez tartoznak, a kiképző program megkezdése céljából. Bármilyen korosztályhoz tartozó ifjak jelentkezhetnek, ha 1940. április 1-ig nem töltötték be harmincharmadik életévüket. A fenti feltételek mellett ugyanazon jogot élvezik azok a kánlári rangban lévő tartalékosok és a kiegészítő korosztályokhoz tartozók is, akik már leszóigálták katonai éveiket s később fejezték be olyan tanulmányokat, amilyeneket a sorozási törvény 71-ik szakasza előír.

CORSO. — TEL.: 20-65. 3, 5, 7.15 és 9.30

Utolsó nap!

Jeanette Macdonald

„Hiv a szerelem“

EGY EMBER ÉLETE A VÁLTOZÓ ÉLET VIHARÁBAN!

ISTEN VELED, TANÁR ÚR!

ROBERT DONAT

Rendezte: SAM WOOD

GREER GARSON

„RÉZIALA KAPU ALATT“

„Ézért az alkotásért érdemes volt a filmet feltalálni!“

1939 LEGNAGYOBB FELFEDEZÉSE

ELŐADÁSOK: 5, 7.48, 10.10

SZOMBAT, VÁSÁRNAP:

3, 5, 7.48, 10.10

SZERDÁN! CORSO

PREMIER

IRODALMI ÉS ZENEI MATINÉK

MINDEN VÁSÁRNAP D.E. 1/2 11. KOR

Finnország gazdasági ereje

Finnország a világháború előtt tartománya volt a végtelen orosz birodalomnak és akkor nem rendezkedhetett be önálló gazdasági életre sem. Függetlenségének kivívása után fokozott ütemben kellett szerveznie az állam katonai felkészültségét. Gazdasági berendezkedéseket kellett teremtenie, elő kellett készülnie egy fenyegető háborúra is. Az összes anyagi és erkölcsi erőket a nemzetvédelem szolgálatába kellett állítani, hiszen a Szovjet szomszédsága maga állandó veszedelemet jelentett. A nemzeti önállóság kivívása után úgy a mezőgazdasági, mint az ipari termelést teljesen újá kellett alakítani.

Független gazdasági élet kiépítése

Finnország mezőgazdasága legfőképp állattenyésztésre és tejtermékek feldolgozására volt berendezve. Az önállóság kivívása után rá kellett térni a gabonatermesztésre és káposzták termelésére.

Finnország agrár-politikája arra volt beállítva, hogy minél több mezőgazdasági munkást és nincstelen birtokos gazdává kell megtenni és azokat főképp a határvidékekre letelepíteni. A telepítési terv igen szép eredménnyel végződött és vele a kisbirtokos osztályt az utolsó 20 évben megtöbbszörözték. A termelés fokozódott, a különböző vidékek ellátását teljesen, vagy nagy részben függetlenítték a távoli piacoktól. A buza termelést azelőtt teljesen elhanyagolták, abból ma mintegy 3.000.000 métermázsát aratnak. Az állami irányítás a cukorrépa-termelést is megindította, ezzel a belföldi cukorgyártást lehetővé tette. A hazai szükségletnek negyedét már fedezni tudják. Megkettőződött a burgonya és a takarmány termelés. Így sikerült azután a külföldi élelmiszehez 40 százalékról 12 százalékra leszo-

ritani. A finn kiviteli főleg állatokból és erdőgazdasági termékekből, valamint a különböző ércbányászat fémtermeléséből adódik. A fa az összkivitelnek 80 százalékát teszi. A fa képezi Suomi gyáriparának legfontosabb nyersanyagát. Az ország faállományát 1,6 milliárd köbméterre, mintegy 1,5 milliárd darabra becsülik. Az állami erdőgazdaság évi bevétele 105 millió finn márkára rug. Az erdők fájának 90 százaléka tölvelevű. Finnország ipara főképp a fa feldolgozására épült fel, a cellulóze-, papírgyári üzemek az ország gyáriparának több mint felét teszik ki.

A többi gyáripari üzem a bányáipar nyersanyagának feldolgozásával foglalkozik. Sajnos, a szén teljesen hiányzik. Ezt az emberi leleményesség és szükség a vízierők befogásával pótolta. Első helyen az Imatra vízesés turbináit kell megemlíteni, mely hatalmas erőközpont körül az ország jelentős ipari gócpontja alakult ki.

Bányatermelésének fő ásványai a réz, nikkel, cink és vasérc. Ezek a föld alatt rejtőzõ természeti kincsek még koránt sincsenek feltárva. Finnországot öt ércterületre oszthatjuk fel.

Ot ércterület

Az első, a Középsvéd hegyvidék folytatása, a Sillböle Ojamo, Tavasby és Stansvik területe, ahol cinket, ólmot bányásznak főképpen. Kiaknázható mennyiség 600.000—700.000 tonna, melyből évente 30.000 tonnányit termelnek ki.

Finnország második ércterülete Karéliában van. Itt a legjelentősebb az outokumpui rézvidék, ahonnan 300.000 tonna ércet hoznak felszínre, a mennyiségnek 4 százaléka réz, 26 százaléka kén s mintegy 27 százaléka vas. Találnak itt kisebb mennyiségben aranyat és ezüstöt is. Az itt kitermelt érc az Imatra vízesés erőműközpontjának iparvidékén kerül feldolgozásra. Az ércmedencét vasut köti össze az Imatra erőműközponttal. Erőből a területről évente 12.000 tonna rezet, 1800 kg. ezüstöt és 100 kg. aranyat olvasztanak ki a kohóművek. A kénoxidot más gyárak dolgozzák fel, a vasércet a vuocksemmiskai vasművek olvasztják ki. Ebben a medencében feltárolható ércmennyiséget 15—20 millió tonnára becsülik. A jelenlegi termelési ütem mellett mintegy 40 évre elégséges a mennyiség. Itt már mintegy 2000 tonna cinket is nyernek évente.

A harmadik ércterülete Finnországnak a Lappiödon van. A Lappiöld igen távol esik, nehezen közelíthető meg, de kiaknázása minden befektetést megér. Ide vasutvonal épül. A geológiai kutatás a kitiliái és kolavi mangánérc területnek a mennyiségét mintegy százmillió tonnára becsüli.

Finnország negyedik ércterülete a középkeletbotteni vidék, ez azonban viszonylag szegény.

Az ötödik ércvidék a petsamói, melynek a mennyiségét ötmillió tonnára értékelik. Ez az érc 2 százalék nikkelt és 1 százalék rezet tartalmaz, a többi vas. E terület kiaknázását 40 évre az angol—kanadai Mond Nickel Co. vette bérbe. A bérbevétel 1940. elejével kezdődik. Egy másik nikkelfelhely Nivala mellett terül el. Finnország délkeleti részén van még egy értékes ércmedence Pit Karanta vidékén, ahol rezet, cinket, cín, vasat tárnak fel. Itt a föld gyomrában fekvő mennyiséget 5—10 millió tonnára becsülik. Matasvaara környékén molbidén kitermeléséhez már hozzáfértek.

A természeti kincsek feltárása egy nagyvonalúan fejlődő bányá- és gyáriparnak teremtette meg az alapját. 1938. nyarán az Imatra vízesés erőközpontjánál hatalmas vasmű létesült, amely

Ágyuk, bombázók, vadászgépek

A fa-, papír-, fémipar általában igen rövid idő alatt, éppúgy mint a textil- és bőripar, rendkívül hatalmasan fejlődött Finnországban.

Finnország tengeri kereskedelmét 360.000 tonnányi hajóterével bonvolítja le. A kereskedelmi hajózási szolgálatban áll: 558 gőzhajó, 182 motorhajó és 110 vitorlás.

Előadottakból kitűnik, hogy Finnország a Szovjet háborúját megelőzően hatalmas erőfejlesztéssel, de nagy sikerrel és eredménnyel dolgozott gazdaságának kiépítésén, melyhez hadfelszerelési ipara is csatlakozott. Itt is igyekezett Finnország saját lábán megállni. Még 1937-ben megépítette Tammerforsban első hadirepülőgépgyárat, ahol a repülőgépek minden típusát gyárthat-

TESTA

A legbiztosabb hűlés ellen

évente 48.000 tonna nyersvasat termel az outokumpui ércmedencéből odaszállított anyagból. Vannak itt hatalmas kohók és hengerművek, ahonnan 1938-ban első ízben szállították a finn államvasutaknak hazai termeléssel előállított vasuti síneket. Az újabban telepített rézfínomítók és réz hengerművek, stratégiai okokból már nem Imatra erőközpont közelébe kerülnek, hanem a Botteni-öböl partvidékére, a Kumo folyó és Porj város területére. A haviavaltai erőművet is már a nyugati területen létesítették

ja a könnyű vadászgépektől a nehéz bombázókig, melyeket eddig Angliából szerzett be. Ez év elején helvezte üzembe Jyväskyläben első ágyugyárat. Itt a világhírű svéd Bofors cég készítményeit gyárthatja a legmodernebb tábort és légvédelmi löveganyagban. Önálló gépkocsi gyáripar nincs Finnországnak. Ebben teljesen behozatalra szorul.

Suomi katonai ellenállásának alapja a gazdasági erők összeigása és a maximumra való fokozása. Amit a finn testvérnép eddig mutatott előbb gazdaságának megteremtésével, majd a világot bámulatba ejtő katonai felkészültségével és vitéségével, az minden kis nemzet számára örök példa és Suomi örök dicsősége.

Százéves a csárdás

'Az idei tarsangnak, amely immár véget ért, érdekes eseménye volt: az idén múlt századik éve annak, hogy először táncolták uri társaságok — a csárdást, a tizenkilencedik század legnépszerűbb magyar táncát. A csárdás idővel messze külföldre is eljutott, népszerűsége tett szert még Amerikában is, ahol a magyar tánczene ütemére „szilaj lelkesedéssel” ropták a csárdást hosszú évtizedeken át a derék venkik. A csárdás eredetéről a mai ifjuság aránylag keveset tud. Népi elemekből stílizált uri táncnak ismerték, amely zenei szempontból közvetlenül a verbunkosból alakult. Kezdetben csak a páros, triss csárdást, a verbunkos triss, gvors típusát jelölték ugyan ezzel a névvel, de később aztán kialakult a lassu és a triss csárdás és teljesen átvette a verbunkos két szakaszos tagozódását. A csárdás dallam- s ritmusszerkezete is közvetlenül a késői verbunkos zene tradíciójába kapcsolódik és ez a zeneirodalom aztán egyik oldalán a társastánc típusát felesztette ki magából (a körmagvart), másrészt pedig új keretbe foglalta népiesebb és mozgékonyabb, frissebb elemeit, a csárdást, anélkül, hogy benne a verbunkos tipikus formulái átalakultak volna.

A csárdás név egyébként ehhez a magyar tánchoz az uriosztályból jüzödött. Ugy találják ugyanis, hogy ez a tánc feltűnően hasonlít ahhoz, amit a magyar lányok és leányok a csárdákban szoktak táncolni vasárnap délutánonon, ebből lett aztán a tánc neve is: csárdás. Először most száz éve, 1840. januárjában táncolták uri társaságban a csárdást: amikor is báró Wenkheim Béla és gróf Forgách Antal kezdeményezésére a Nemzeti Kaszinóban mutatták be s lejtették először. A vérforráló, pezsgő ütemű tánc hamarosan népszerű lett, nemcsak a kiváltságos főúri, hanem a polgári körökben is és Rózsavölgyi, Frank Ignác, Bo-

ka, Patikárus, Bankó, Kecskeméti, Sárközi gyönyörű magyar zenéjére országsszerte táncolták. A nyolcvanas évek végén és a kilencvenes években, sőt azután is, az udvari bálokat Budán mindég a Vékony deszkakerítés... kezdetű csárdással nyitották meg, a híres jószágbálokat pedig ma is a Nem ütök a jogászt agyon kezdetű csárdás nyitja meg.

A százéves csárdás történetéhez tartozik, hogy amikor a volt angol király, Edvard, Budapestben járt, a Dunapalotában úgy megszerette a „Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs” kezdetű csárdást, hogy azt a magyar szöveggel együtt megtanulta és divatot teremtett a csárdásnak az akkori főúri angol társaságokban is.

Rajtaütésszerűen elfogták a híres Trubacenco-féle betörőtársaság minden tagját

Brassóból jelentik: A brassói rendőrség bizalmas megfigyelést kapott, hogy a CFR pavillon-negyedben több gyanús elem tartózkodik... bűnügyi osztály Florescu—Grozea—Lungu—Vana—Szenté és Vagner repülőosztága a péntekről szombatra virradó éjszaka körülfogta a negyedet, majd rajtaütésszerűen behatoltak abba a házba, ahol a gyanús elemek tartózkodtak. Az itt találtakat megbilincselték és a rendőrségre szállították. Kihallgatásuk során kiderült, hogy a lefartóztatottak a hírhedt és országsszerte körözött Trubacenco betörőbanda tagjai. Kézrekerült maga Trubacenco, a bandavezér is. Trubacenco bandájának valamennyi tagja besszarabiai. Ő maga már 60 esz-endős, de még tevékeny részt vesz a banda irányításában. Eddig 22 esztendő óta jár a különböző fogházakban. Rajta kívül kézrekerült Timon Ioachim és Maestrenco Dumitru, akik szintén hírhedt betörők.

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

I. Chicago, a bűnös város
Tyrono Pawer, Alfoz Fayo és Don Amaohe-val

Előadások: 5, 7, 15 és 8, 15 ózaker.

Ma zenzációs kettős műsvr:

II. MISS RAFFLES

a szezon legziga masabb a legujlatasi osabb ka andur vigjateka

Barbara Stanwyk és Henry Fonda-val.

uj FOX-híradó a legujabb háborus eseményekkel.

8.kor matiné o csö helyárakkal.

HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Medvetánc

A havasok szilaj lelke, a medve, a hó-csordulás-kor becammogott az alföldi emberek közé. — nedves orrában csörgött a vaskarika — és a vér, a rab medve vére lassan szívargott a vonzózó láncra. — A medvetáncoltatók végtelen vándorútjukon elkerültek a kanyargó marosmenti városba, ahol sippal és dobbal hirdették a rabság dicséretét.

— Salut... — a rabtartó havasi ember parancs-zavára a könyörtelen ég felé emelte bozontos üstökét, a medve kétlábra ágaskodott, mintha támadni akarna. De egyetlen mancsát nem hajtásos jelzésre tárta, hanem engedelmesen emelte szőrös fülléhez. — katonásan szaladt. A csörgős kutyabőr-dob egyhanguan verte: tam-tam... rikoltott a havasi pástorsip s megkezdődött a tánc, az iszonyatos tánc.

A főmeg. — amely áhítólággal nem gondolkozik, csak érez. — a kíváncsiság és féltelen könnyű borzongásával az idegekben bámulta a láncravert macskót. Halk viláncolás és gyönyörködő vigyorgás kísérte az egyetlen táncot, amelyet tüzes vaslapon, az ostorszátozás szörnyű muzsikájával tanult a havasok remetéje. A pástorsip villogásába már a pénz megvesztegető csörgése is vegyült, a dobát már nem a hársnyír-bőrű ember kérges tenyere verte, hanem az aprópénz, amellyel megfizették az emberi irtalmatlanságot.

A havasok szilaj lelke láncraverték és a vilámság álarcaival csufolták meg; láncra kényszerítették. A rabtartók a messzi szabadságból orránál fogva vezették a medvét. — a gyöngye rabtartók, akiket egyetlen mancslegyintéssel letéríthetett volna. A szél, amely valahonnan a hóbundás havasok felől surrant a város felé, hiába énekel szabadságról, a hegyek láncravert lelke elfáradt és nem értette meg. Csak az ostor csatározására gondolt, amelyre a néha horpasszába vágódó szögös bot emlékeztette. A medve most már megelégedett a könyörtelen falattal, amelyet zverek és asszonyok gyöngye keze vetett eléje. Tompa morgással, nehezen falt, mert a szájkosár nem engedte. Apró szeméből kialudt a vadás tüze, csak a gyanakvás pölgött: ki bánt? — Elfelejtette erejét, megalkudott már sorsával s jaj! belefáradt a kinkokba.

Amíg a medvetánc tartott, — oh, ez ide forrás-víz az elkéseredettség tikkadtságában — néhányan nem kacagtak. A szánalom vezette a kezét, amely meg simogatta a rab medve bundáját. — az ingerültség szoritotta ökölbe a tenyereit, amely már simogatni sem tudott. Nem a medvét, hanem önmagát érezte megálázva s arra gondolt, hogy ez nemcsak a medvével történik meg magapság.

NEDECZKY FERENC

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.0k, London 17.76, Newyork 446, Brüsszel 75.50, Miláno 22.51, Amszterdam 236.80, Berlin 178.70, Belgrád 10, Bucuresci 3.30.

— Megoperálták Ismet Inonút. Ankarából jelentik, hogy Ismet Inonút szombaton éjjel megoperálták. A török államfő túl van a veszélyen.

— Csütörtökön összeül az olasz nemzetvédelmi tanács. Rómából jelentik, hogy csütörtökön a Veneziapalotában Mussolini elnöklése alatt összeül a legfelsőbb olasz nemzetvédelmi tanács. A fontos hatáskörű kormányzerv aktuális kérdéseket tárgyal.

— Földrengés Svédországban. Stockholmból jelentik: Svédország északi részében vasárnap több földrengést észleltek. A földrengésnek áldozatai nem voltak és kárt sem okozott.

— Átadták a forgalomnak az Irán északi részén épített vasutvonalat. Teheránból jelentik: Az Irán északi részén épített vasutvonal egyik szakaszát ünnepélyes külsőségek között hétfőn avatták fel. (R.)

— Német cáolat a prágai jugoszláv egyetemi haligaték ellen alkalmazott állítólagos súlyos megtorló intézkedésekről. Prágából jelentik: A Német Távirati Iroda erőlyesen megcáfolja a francia hírügynökségnek azt a jelentését, amely szerint a német hatóságok bezárták a prágai jugoszláv egyetemi haligaték otthontát és abban a titkos rendőrség kapott volna helyet. Hasonlóképpen erőlyes szavakkal kel ki a hivatalos cáolat azok ellen a vádak ellen, mintha a németek több jugoszláv nemzetiségi egyetemi hallgatót kivégeztek volna. (Rador).

— Márton Áron püspök Szatmáron. Szatmárról jelentik: Márton Áron erdélyi római katolikus püspök akire Fiedler István megyéspüspök lemondása után az egyesített szatmár-nagyvárad egyházmegyék kormányzását is bízták. Nagyváradról jöve Szatmárra érkezett. A megyéspüspök dr. Lőrincz Lajos leánygimnáziumi igazgató kíséretében megjelent a vármegyei prefekturán, hogy Coman Simion ezredes prefektusnál udvariassági látogatást tegyen. Tekintettel azonban arra, hogy a megyei prefektus Nagybanán tartózkodott, Márton Áron leadta névjegyet és eltávozott. Innen a városházára mentek, ahol Mois Victor polgármestert látogatták meg. Márton Áron püspök több egyházkormányzati ügyben intézkedett, majd a kora délutáni órákban gépkocsival Désen keresztül Kolozsvárra utazott.

— ESTERHÁZY PÁL HERCEG HARMINCHÁROMEZER PENGŐT ADOMÁNYOZOTT TUDOMÁNYOS CÉLOKRA. Budapestről jelentik: Esterházy Pál herceg évről-évre nagyobb összeggel segíti a magyar tudományos orvosi munkát. Az általa felkért orvosi bizottság javaslatára 1940-ben huszonhárom kutató munkáját segíti ebből harminchéromezer pengő adománnyal. A herceg három év alatt százötvenezer pengő tütatott tudományos célokra.

Hölgyeim, figyelem!

1-2 nap alatt megszöhetik saját izlésük alapján, ruha vagy kabátszővetüket az új fajta összecukható készítményekkel.

Megtekinthető: Str. Moctoni 20., földszint balra.

— Litván bizottság tárgyal Moszkvában. Moszkvából jelentik: Litván bizottság érkezett Moszkvába és rövidesen megkezdődnek a szovjet-litván végleges határ megállapítására vonatkozó tárgyalások.

Hushagyókeddi aradi hagyományok

Az aradi nemes Csizmadia Ipartársulat a régi hagyományokhoz híven ez esztendőben is összeül hushagyó kedden az Iparos Otthon nagytermében, hogy villásreggeli keretében tessen el a farsangot. A valóságos és tisztelheteli csizmadiakat Koncsek Lajos uram, a társulat érdemes elnöke hívta össze, hogy a mulatozások idejének utolsó óráit ne a kaptafa, hanem hóhérral, minden jóval megrakott asztal mellett töltsék... A hushagyó keddi villásreggeli eredete elvész a messzi évszázadok homályába, amidőn a tisztos mesterek éppenséggel nem mulasztották volna el a rokonszenves találkozást. A mai villásreggeli. — a régi szokásnoz híven, most is lesz inasszegődtetés, felszabadulás, avagy mesterré avatás, amidőn nemcsak a mesterségbeli, hanem a tiszteletbeli csizmadiak is a tisztos céhbe kerülnek.

— A Phönix biztosító bukásának ügye a bécsi törvénszék előtt. Bécsből jelentik: A bécsi törvénszék hétfőn megkezdte a Phönix biztosító volt igazgatójának, főkönyvelőjének és a külföldre szökött Grotler Izrael ügyének tárgyalását, akik a vádirat szerint, a Phönix bukását idézték elő. Mint emlékeztetes, a Phönix bukása világszerte nagy meglepetést és megdöbbenést keltett: 478 millió schilling adósság maradt hátra.

— Marinetti, a futurista iskola igazgatója súlyos beteg. Rómából jelentik: Filippo Marinetti a világnirú olasz író, a futurista iskola igazgatója súlyos beteg. Marinettit egy római kórházban ápolják.

— Gyógyíthatatlannak hitt betegsége miatt öngyilkos lett egy budapesti törvénszéki bíró. Budapestről jelentik: Mayer Fülöp törvénszéki bíró, aki az egyik budapesti szanatóriumban keresett gyógyulást, gyógyíthatatlannak hitt betegsége miatt tegnap este öngyilkosságot követett el. Kiosont emelei szobájából és a szanatórium udvarára vetette magát és ott holtan került el.

Az elvi vita vége

— Remélem, most már belátja, hogy nekem van igazam: csakis érvok után, a meggyőzés erejével lehet az igazságot dadalra luttatni...!

Pop Victor aradi görögkatolikus esperes beiktatásának ünnepegei

Létkemelő ünnepegeek között iktatták be az Aradotj katonokként Lugosra elhúzozó Popa Iosif helyébe az új aradi görögkatolikus esperest: Pop Victort, az eddigi sajbényi pjbános. A beiktatási szentertásra Aradra érkezett Branzau Nicolae dr. nagyprepost és Balan Ioan dr. a jugosi püspökség képviselőjében, aki a beiktató beszéde mondotta: El a tempomot zsufolásig megtöltő közönségnek. Ezután Pop Victor, az új esperes mondott gondolatokban bővelkedő szentbeszédet. A mise után fogadás volt a görög katolikus kultúrház nagytermében. Udvozölték az új esperest Cráznic Eugen dr., Secuin szentiszéki tanácsos, P. Ojáh Ferenc és Albón Iosifné. Az udvozlésekre Pop Victor kedves szavakkal válaszolt. Társasébed fejezte be a beiktatási ünnepegeit. Ezalkalommal Branzau dr. nagyprepost, Stavrescu Gh. tábornok, Vlad Alexandru tábornok, főpolgármester, Spinghe Dimitrie ezredes prefektus mondtak fejköszönmöket. A prefektus udvozölté az új esperest és meleg szavakkal bucsuztatta a távozó Popa Iosif kanonokot, aki szép beszédben válaszolt. Beszéltek még Herbu Petru, Macelar Mihai és Cráznic Eugen dr. a páp-ság, illetve a hívek nevében. A társasébeden a felszólalókon kívül még számos egyházi és világi előkelőség volt jelen.

— HIVATALOS KÖZLEMÉNY A VÁLLALATOK SZEMÉLYZETI KIMUTATÁSÁNAK BEADÁSÁRÓL. A XI. kerületi iparfelügyelőség az összes ipari és kereskedelmi vállalatok és az ipari munkaadók tudomására hozza, hogy a személyzeti kimutatást — amelyet az iparfelügyelőségre kell beadni a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény értelmében — csak február tizenötödikéig lehet beadni. Ez időpont után a kimutatás beérkezésétől elmaradásra kihágásnak számít. Ugyancsak felhívják a figyelmét arra, hogy mindazok, akik új alkalmazottal bírnak, — beleértve a tanoncokat is — továbbá azok is, akik újnél kevesebb alkalmazottal rendelkeznek — abban az esetben, ha a tulajdonosnak, vagy egyes alkalmazottaknak nincs rendben az állampolgárságuk, vagy idegen állampolgárok — be kell adniuk a fentemlített törvény által kért személyzeti kimutatást.

— Hajólozás. Herczeg János ny. utmester folyó hó 4-én elhunyt. Temetése február 6-án, délután 3 órakor megy végbe, a felsőtemető halotttasházából.

— A bevonult tartalékos iragdiája. Temesvárról jelentik: Dutu Petru negyvennyolc esztendőes földműves, aki a Mehedinți-megyei Cieresz községbe való volt, Temesvárott teljesített katonai szolgálata után, hétfőn reggel indult haza a Bucuresti felé menő személyvonattal. Béline álmomáson, ahol a személyvonat bevárja a Bucuresci felől jövő rapidvonatot, Dutu le szállott és a pályatesten sétált, miközben nem vette észre a közeledő Rapidot, amelynek mozdonya eikapta és darabokra tépte. Dutu Petrunak a felismerhetlenségig összeroncolt holttestét a bélinei temető halottas kamrájába szállították. A vonaton több faluiba is utazott, kiknek örömmel beszélt róla, hogy hamarosan viszontlátja a feleségét és két gyermekét. Ezek a bajtársak vitték meg a szomorú hírt családjának a szerencsétlenségéről.

— A LUTHERÁNUS NŐSZÖVETSÉG JOI SIKERÜLT KÁVÉDFLUTÁNIA. Hétfőn délután öt óral kezdettel hangulatos kávédelután volt a Lutheránus Nőszövetség helyiségében, amelyen egy rendező egyesület tagjai, mint az összes lótekonycélú alakulatok képviselői megjelentek. A sikerült kávédelután megrendezéséért a rendező Nőszövetség elnökrőlét: Nagy Imréné báró Bedeus Zelmát és munkatársnőit illeti meg az elismerés.

— Dr. Herethy Miron főorvos, bőrgyógyász és venerológus újból rendel. Piata A. Iancu 16.

— Egy svéd mérnök szenzációs öltönyt talált fel hajótörötték mentésére. Stockholmból jelentik: Moerner gróf svéd mérnök új öltözetet talált fel, mely különben alkalmazható hajótörötték mentésénél. Iltékes körökben nagy érdeklődést keltett a találmány, amely gummiból van és húzózárral csukható. Bélése megvéd a hidegtől a hajótörötteteket. A felaláló a befagyott Melar-tavon végzet: kisérléteket. Hosszabb ideig állt vízben anélkül, hogy a hidegtől szenvedett volna és zavartalanul tudott cigarettázni. Már számos rendelés érkezett Moerner címére.

— Hét utast kését meg a Nagyszeben felé rohogó vonaton egy amokiózó katona. Pitestből jelentik: Megdöbentő eset történt a Nagyszeben felé rohogó vonaton egyik harmadosztályú kocsikában. Amia: a vonat Turanu és Lotru állomások között egy alaguton haladt át. Dorda Iosif katonán örültség tört ki és későve: hét embert súlyosan megsebesített. A kocsiiban valóságos pánik tört ki. Ióbben is a kirohantak a katonának, akik nagy nehézségek árán sikerült lefogták. Közben Dorda fején megsebesült. Az örült katonát kórházba szállították.

Wizó ma, kedden delután 6 órakor légvédelmi előadás.

Pompásan sikerült a Mosóczy-telepi Katolikus Misszió müsoros teadélutánja

Vasárnap délután hat órai kezdettel tartotta meg a Mosóczy-telepi Katolikus Misszió jótékony-célú, táncos egybekötött müsoros teadélutánját a Katolikus Otthonban. A müsort Juhász Ilke ügyesszavala nyitotta meg. Ezután Gruber Évi ének-számai arattak sikert. A tehetséges fiatal lányt tárnője, Fetter Irén kísérte zongorán. Majd Nussbaum Marika bájos tánca következett, amely után Barany Bejla hegedülművésznő adta elő Rimszky-Korsakow „Hindu-daj“-át, Hubay egyik csárdajelenetét és Dvorszak humorcskijét. A közönség lelkesen tapsolta a művésznő kiforrott tudását. Ezután újra Nussbaum Marika lépett a színpadra és egy jambiért walt-ot táncolt kedvesen. A müsor után nemsokára kezdődött a tánc, amelyhez a zenét szalonjai Boross Bandi és Jóska kitérő cigányzenekara szolgáltatja. A teadélután megrendezéséért özv. Juhász Lajosné a telepi Szociális Misszió elnökijét és munkatársait illeti az elismerés. A jósikertült hangulatos mulatságon megjelentek a bevárosi Szociális Misszió képviselőiben özv. báró Andreyi Károlyné, elnök, Hendrey Ilona alelnök és dr. Éles Béláné. A sikerült müsoros teadélután az éjszakai órákig tartott.

— Dr. Sáfrány Sándort választották meg az elhunyt Niemerower utódjává. Bucurestiből jelentik: Vasárnap délelőtt ünnepélyes külsőségek között választották meg az elhunyt Niemerower főrabbi utódját. A választás eredményeként dr. Sáfrány Sándor lett az új országos főrabbi. A megválasztott főrabbi, aki egyben jogszertint szenátor is, 1910-ben született, tehát mindössze 30 éves. Sáfrány Sándor flozofiai doktorátussal rendelkezik és a rabbiképzőt Bécsben végezte.

Végkiárúsításból kimaradt asztalneműeket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— Letartóztatási végzés a borsai közbirtokosság vezetői ellen. Máramarossziget. Az ügyészség letartóztatási végzést adott ki a borsai közbirtokosság vezetőségi tagjai ellen, hűtlen ügykezelés, valamint számot feleltetés miatt. A közbirtokosság elnöke Mărgineanu Ioan nagybirtokost, Filip Aurel lelkészt, Timis Ioan Butteát, Timis Nicolae Neamtut és Werzberger Sault beszéltették a szigeti ügyészség fogházába. A letartóztatás nagy szenzációt keltett Máramarosban. Ugyanis a borsai közbirtokosság ügye már évtized óta foglalkoztatja a közvéleményt. Az ország sajtója többször is rámutatott a közbirtokosság ügyvitelének hiányosságaira, sőt annikéjén a parlament is foglalkozott az ügygel. A kínos felkötést keltő ügyben Máramaros közvéleménye élénken várja a fejleményeket.

— Az OSE alakuló közgyűlése. Az OSE Zsidó Egészségvédelmi Szervezet ma, kedden este 9 órai kezdettel tartja alakuló közgyűlését a Zsidó Kulturházban. A közgyűlésen a szervezet tagjait és érdeklődőket szívesen lát az előkészítő bizottság.

— Rablók fosztották ki a londoni arisztokrata negyed egyik ékszerüzletét. Londorból jelentik: Vakmerő rablótámadás történt tegnap az arisztokrata negyed egyik ékszerüzletében. A rablók, akik revolverrel felfegyverkezve délelőtt hat óra körül az üzletbe, majdnem az összes ékszereket és értékeket magukkal vitték, csupán az értéktelenebb holmit hagyták ott. Az elrabolt ékszerek értékét még hozzávetőlegesen sem tudták megállapítani, de a sajtó értesülése szerint az elrabolt ékszerek értéke rendkívül magas.

— Betörés a kolozsvári egyetem bölcsészeti karán. Kolozsvárról jelentik: Az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt a kolozsvári egyetemen. Ismeretlen tettes éjszaka behatolt az egyetem épületébe és feltörte a bölcsészeti kar dékán hivatalának airtait. Ezután bement a hivatalba, ahonnan fontos iratcsomókat vitt magával. Ezenkívül elvitt egy kulcs-csomagot is. A betörést reggel az egyik egyetemi szolga vette észre. Azonnal jelentést tett a rektori hivatal titkárságának. A titkárság viszont jelentette a betöréses lopást a rendőrségnek. A nyomozás megindult.

— Megjelent az „Innoirea“ legújabb száma. Minden hangos reklámozás nélkül, de a komoly irodalom-szeretet jegyében szerkesztő Vuia Tiberiu lelkes újságíró és írógárdától körülvéve az „Innoirea“-t, melynek legújabb, valóban komoly értéket képviselő száma most-hagyta el a sajtót. A szerkesztő vezércikke metaforákkal átszőtt, mélyen szántó írás. Mofu Gh. cikke a „Baj és fájdalom“-ról világos, újszerű okfejtéssel megírt munka. Pascu Petre két oldalnyi terjedelmű kritikai szemléje, kivételesen újszerű hangot üt meg, valósággal a „lírai kritikus“ hangján számol be a legfrissebb irodalmi eseményekről és melez hangon ismereti Franyó Zoltán, Kibedy Sándor, az aradi Gárdi László dr., Hegyi Endre és Salamon László románból magyarra költött műfordításait. Rengeteg vers, irodalmi figyelő, glosszák, valamint Hentiu Elisabeta költői elbeszélései tarkítják még az érdekes szám anyagát, amelynek összeállítására Vuia Tiberiu hozzáértő ízlését dicséret.

— Bélyeg-visszaélés nem tartozik a törvényszék elé. Érdekes fellebbezési ügy foglalkoztatta hétfőn az aradi törvényszéket. Még a múlt évben történt, hogy az aradi postafőnökség büntető feljelentést tett Indrican Constantin aradi lakos ellen, mert a posta megállapítása szerint használt bélyegzet ragasztott egy általa kiadott levélre. A büntető járásbírósnak annak idején felmenő ítéletet hozott és a posta fellebbezése folytán az ügy most került a törvényszék elé, amely jóváhagyta az elsőfokú ítéletet és az indokolásban a bíróság kimondta, hogy a postának szabálytalanság megállapítása esetén módjában áll megfelelő bélyeg-büntetést alkalmazni és ezért Indrican ügye nem tartozik a bíróság elé.

Az új légvédelmi előadások sorrendje Aradon

A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások mai, holnapi és holnaputáni sorrendje a következő:

FEBRUÁR 6-ÁN: I. kerület 8-8.50 V-Y betűig, II. kerület 9-9.50 R-U betűig, 10-10.50 I-L betűig, 16-16.50 A-D betűig, 17-17.50 E-H betűig.

FEBRUÁR 7-ÉN: II. kerület 8-8.50 V-Y betűig, 9-9.50 M-P betűig, III. kerület 10-10.50 V-Y betűig, 16-16.50 A-E betűig, 17-17.50 F-I betűig.

FEBRUÁR 8-ÁN: III. kerület 8-8.50 K-O betűig, 9-9.50 P-U betűig, IV. kerület 10-10.50 V-Y betűig, 16-16.50 A-E betűig, 17-17.50 F-I betűig.

— ALTATÓGÁZZAL TÖLTÖTT BOMBÁT TALÁLTAK FEL A NÉMET VEGYÉSZEK. Kopenhágából jelentik: A Press Association kopenhágai külföldi tudósítója fenntartással közli azt a hírt, amely most terjedt el Németországban. Eszerint a német vegyészeknek sikerült olyan újfajta gázbombát előállítani a tavaszi hadjárat céljaira, amely altatógázt tartalmaz. A gáz az egészségre nem káros és hatása abban áll, hogy nagy területen minden élőlényt tíz-tizen négy napra mély álomba merít.

len- és pamutvásznakat, kimaradt asztalneműeket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— A vasuti forgalmi személyzet éjjel-nappal köteles az állomásokon tartózkodni. Bucuresti. Rador. A vasuti forgalmi igazgatóság figyelmeztette a forgalmi személyzetet, hogy a megállás nélkül az állomásokon áthaladó vonatok érkezésekor, úgy éjszaka, mint nappal kötelesek az állomásokon tartózkodni és ellenőrizni a vonatoknak az állomáson való áthaladását.

Egy jólmenő üzemhez

társ kerestetik 250-300.000 Lei tőkével, „Tőke biztosítva“ jellegre adják le a címüket az érdeklődők.

— Adomány. I. A. a mai nap folyamán a Zsidó Szeretetház javára 40 leit adományozott.

— „Dévai előfizetők“. A hozzánk intézett másodikk kérdésre alkalomadtán személyesen adunk majd felvilágosítást.

A szombatesti Magyar Bálak

Temesvárról jelentik: A Magyar Nőegylet rendezésében szombatról vasárnapra virradó éjszaka a temesvári Kulturpalotájában tartották meg a Magyar Bálak, amely a bántági magyar társadalom lelkes ünnepe volt. A temesvári Magyar Bálon csodálatosan szép volt a fejlődés: a különböző magyarlakta vidékek szép népviseleteit, ezenkívül a régi magyaros díszruhák gyönyörű példányait mutatták be. Az idei temesvári Magyar Bálak a díszpalotával, utána az arató táncos nyitották meg, amelyet a közönség zajos tapsal és éljenzéssel fogadott. A kiválóan sikerült Magyar Bálon nemcsak Temesvár és a bántági magyarság vett részt, hanem ott voltak a hatóságok képviselői, felvonult teljes számban a temesvári olasz kolónia Vignatti konzul vezetésével és megjelentek a svábság képviselői is.

Ugyancsak szombaton este tartották meg Nagyváradon is a Magyar Bálak, amely színpompás külsőségek között a Református Kulturpalotájában folyt le. A bálak palotával nyitották meg. A nagyváradi és a megyei magyarság nagyszabású, kitűnően sikerült muajtásán megjelentek a hatóságok képviselői is.

A zombolyai Magyar Népközösség a Michels-féle vendéglő összes termében rendezte meg a Magyar Bálak, melyre nemcsak Zombolya, hanem környékének magyarsága is felvonult. A festői felvonulás után a magyar ruhás párok különböző magyar táncokat mutattak be. Hosszu évek óta nem volt a zombolyai magyarságnak olyan színpompás mulatsága, mint az idei Magyar Bál, amely a legkitűnőbb erkölcsi és anyagi siker jegyében zárult.

Fejlődésről tanuskodik az aradi Vörös Kereszt Egyesület kiepített szervezete

Élénk érdeklődés jegyében tartották meg vasárnap délelőtt az aradi Vörös Kereszt Egyesület rendezévi közgyűlését, amelyet Vlad Alexandru tábornok, polgármester nyitott meg, a Vörös Kereszt hivatásának időszerűségét hangoztatva. Meltáta dr. Cojoiu Romuald dr. városi főorvos, a Vörös Kereszt elnökének működését, egyben pedig megnyitónak jelentette ki a közgyűlést. Cojoiu Romuald dr. részletes beszámolóval tette szert a közgyűlés elé, amelynek keretében köszönetet mondott Magier Andrei dr. görög keleti püspöknek, Spinghe Dumitru vezérkarj ezredes-prefektusnak és Vlad Alexandru tábornok polgármesternak hat-hatós támogatásukért. A beszámoló során elmondotta, hogy tavaly márciusban konyhákát állították fel a vasuti állomáson, hogy az átutazó katonáknak étellel szolgálhassanak és a konyhák 23 ezer lei értékű élelmiszert osztottak ki. A megye területén hét fiókot létesítettek, ápolónői tanfolyamot szerveztek, amelynek működésével kapcsolatosan az elnök köszönetét fejezte ki Moldovan Ioan dr. kórházi igazgató-főorvosnak és a kórház orvosainak közreműködésükért. Örömmel állapította meg, hogy az egyesület vagyona 434 ezer leire gyarapodott és elismeréssel emlékezett meg a szombat esti rendezvény rendezőgárdájáról, majd más irányu elfoglaltságára való hivatkozással bejelentette lemondását.

A közgyűlés meglepéssel fogadta el az elnöki jelentést, de nem vette tudomásul a városi főorvos lemondását és elhatározta, hogy ragaszkodik dr. Cojoiu Romuald személyéhez. Blaga Nestor tanár terjesztette elő a pénztári jelentést, Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár az egyesület szerepének fontosságáról beszélt, majd Dărllea Nica titkár bejelentette lemondását. A közgyűlés ezt a lemondást sem fogadta el és elhatározta, hogy a közbejött akadályok elhárítása érdekében lépéseket tesz, hogy lehetővé váljék a titkár további működése. Bogdan Hortenzia tanárnő alelnökké, Graur Dumitru ezredes feleségét és Russu Liviát vezetőségi tagokká választották.

— Három és félmillió kiló török gyapot — román kőolajért. A romániai pamutfonóüzemek törökországi termelőktől, mintegy 3 és félmillió kiló gyapotot vásároltak petróleum ellenében. A fenti mennyiséget két részletben 99.50 leles áron szállítják le a török gyapottermelők. Az üzlet feltételei szerint a vételár felét előzetesen letétbe helyezik a pamutfonók a Banca de Credit Romana-nál, amely garantálja a vételár második részének kifizetését is. A gyapotot Szmirnában hajózzák be, a petróleumot pedig a Creditul Minier szállítja. Tekintettel arra, hogy Egyiptomban is jelentős mennyiségű pamutot kötöttek le a pamutfonó-üzemek, nversanyagellátásuk közel fél-évre biztosítva van. Különben a Szövetkezeti Központ nagymennyiségű paraszt- és pamutfonalat kötött le a manchesteri Lancashire Cotton Corporationnál, amely azt 1940. július 1-ig szállítja le. A Szövetkezeti Központ (Nemzeti Szövetkezeti Intézet) 114 millió lei erejéig kapott engedélyt pamutfonal behozatalára.

— Kétszeresére emelték a svéd bankjegyforgalmat. Stockholmól jelentik: A svéd kormány ezúttal először élt azzal a törvényadta jogával, amelyet 1939-ben szavaztak meg s amely a svéd bankjegyfedezet esetleges megváltoztatására ad a kormánynak jogot. A felhatalmazás a Svéd Nemzeti Bank számára az eredeti aranyvásárlásait, valamint a forgalomban levő bankjegyek kétszeresére való emelését teszi lehetővé. A jövőben a Svéd Nemzeti Bank devizát képező belső kiállítón levő minden aranyát a bankjegy fedezésére fogja használni, szemben az eddigi helyzettel, amikor csak a belföldi, valamint a külföldön levő arany 1% százaléka képezte a svéd bankjegy aranyfedezetét, ezenkívül az arany kilogrammja helyett az eredeti árat fogják a bankjegykibocsátás alapjául venni és nem úgy, mint ezelőtt, amikor egy kilogramm aranyért 2.480 svéd koronát számítottak.

— FRANCIAORSZÁGBAN TILOS AZ ARUHALMOZÁS Párisból jelentik: A Hivatalos Lap tegnapi számában szigorú rendelet jelent meg, mely eltiltja az áruhalmozást és előírja, hogy milyen mennyiségű árut tarthatnak rakláron a kereskedők. Az üzérkedést, az árdrágítást nagyon szigorúan büntetik.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszerár, állomással szemben
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

SPORT KÖZLÖNY

Schaffer, a Rapid új edzője vasárnap mutatkozott be Bucurestiben

Schaffer Auerral együttműködve fogja az edzéseket vezetni

Bucuresti. Tegnap került sorra a Rapid első edzése, amelyet Schaffer Alfréd, a bajnokjelölt új edzője vezetett le. Az edzésnek amolyan ismerkedés-féle jellege volt, mert csaknem kizárólag azt a célt szolgálta, hogy

az új edző megismerje azt az anyagot, amelyet a jövőben irányítani, formálnia kell.

Az edzés után, amelyen a labdának igen kis szerepe volt, Schaffer kijelentette, hogy a játékos anyag kielégítő és hogy egy újabb edzés még okvetlenül szükséges, hogy véleménye teljesen kialakuljon a játékosokról. Mindezt természetesen anélkül tette, hogy bármelyik játékos nevét fel említette volna, nehogy abba a hibába essék, hogy valamely játékost előnyben részesítsen.

Auer Ricsi, a Rapid eddigi edzője természetesen továbbra is játékos maradt a Rapidnak, sőt az edzői tisztségétől sem vált meg.

mert Schaffer mellett Auer lesz az, aki a Rapid-játékosok technikai készségét tovább fogja fejleszteni, Schaffer és Auer tehát szoros együttmű-

ködésben fognak dolgozni és tekintettel a két kiváló edző képességeire.

nem tulzottak a Rapid azon reményével, hogy a vezetőhelyet a bajnokság végéig megőrzik.

Az egyik bucuresti-i sportlap, mint érdekeséget említi meg, hogy Auer tiltakozhatott volna Schaffer szerződéséért és ez esetben a Rapidnak nem lett volna módjában „Spéci“-t leszerződetni. Auer szerződésének egyik pontja szerint ugyanis a Rapid Auer hozzájárulása nélkül magyar edzőt nem szerződhet. Schafferről lévén azonban szó, Auer nem tiltakozott és örömeivel egyezett bele a szoros együttműködésbe.

Schaffer nem adott programot, nem nyilatkozott arról, hogy mik a tervei, de tudott dolog az egykori félelmetes góllövőről, hogy a fősúlyt mindig a kapura-lövésre fektette. A Rapid-csapatokat tehát igyekezni fog még jobban lövő csatárokká változtatni és ha munkáját siker koronázza, akkor az ellenfelek a tavaszi idényben a kapukhoz számoló-gépeket szerelgethetnek.

A Rapid a jégkorong-bajnok

Bucuresti. Tegnap fejeződtek be az országos jégkorong-bajnokságok, amelyek során a Rapid és a Venus játszották a döntőt. A döntőmérkőzést a Rapid 5:2 arányban nyerte és ezzel a bajnok lett is, a harmadik helyért folytatott küzdelemben a Mures 3:2 arányban győzött a Dragos Voda felett. A végső sorrend tehát: 1. Rapid, 2. Venus, 3. Mures, 4. Dragos Voda.

Az FTC nyerte a magyar ökölvívó-csapatbajnokságot

Budapest. Vasárnap fejeződtek be a magyar ökölvívó csapatbajnoki küzdelmek és mint az előrelátható volt, az FTC-nek sikerült ezúttal győznie. Az utolsó forduló két mérkőzése (BTK—BSzKRT és FTC—BVSC) 8:8 arányban döntetlenül végződött és így a következőképpen alakult a sorrend:

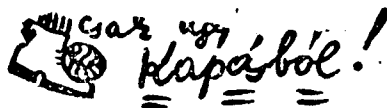
1. FTC	3 2 1 - 27 21 5
2. BTK	3 1 1 1 23 25 3
3-4. BVSC	3 - 2 1 23 25 2
3-4. BSzKRT	3 - 2 1 23 25 2

Cseh-morva győzelem a garmischi jégkorong-torna döntőjében

Garmischpartenkirchen. A négynapos téli játékok főeseménye kétségkívül a jégkorong-torna volt, melyen hat ország válogatott együttese mérte össze erejét. Az egyik ágon, amelynek résztvevői: Németország, Magyarország és Jugoszlávia voltak, a németek 9:0, a magyarok 10:0 arányban győztek Jugoszlávia ellen, a magyar—német csoport-döntő pedig a magyarok 3:2 arányú győzelmével végződött. A másik csoportban a csehek 12:0, az olaszok 3:1 arányban győztek le Szlovákiát, a cseh—olasz mérkőzés pedig a csehek 5:0 arányú győzelmét hozta. Ilyenformán a döntőre a cseh-morva és a magyar csapat kvalifikálták magukat és az első helyet eldöntő küzdelmet vasárnap bonnyolították le. A mérkőzésen mintegy 8.000 néző jelent meg és rendkívül élvezetes játék után a sokkal gyorsabb cseh-morva csapat 6:0 (3:0, 1:0, 2:0) arányban győzte le a magyar együttest és ezzel megnyerte a jégkorong-tornát.

O SLIVAT BUCURESTIBEN. Az AMTE kitűnő válogatott hávédjátékosa már néhány nap óta Bucurestiben tartózkodik, ahol szüleit látogatta meg. Slivat az egyik bucuresti-i sportlap munkatársa ejött kijelentette, hogy nyáron lejár a szerződése és eltávozik Aradról. Afelelőt még nem döntött Slivat, hogy melyik városba teszi át működése színhelyét.

O A KADIMA KÖZGYŰLÉSE. Vasárnap tartotta meg Temesváron a Kadima közgyűlést, amely nagy érdeklődés mellett folyt le és azon közel kétszázötvenen vettek részt. A közgyűlésen a társaság tagjai is képviselték magukat.

Kedd este fél 9 órai kezdettel a Crisana CFR klubhelyiségében tartja meg az aradi bíróságot harmadik téli előadását, amelyre a tagok okvetlenül megjelenését kéri a testület vezetősége. Aki a téli előadásokat nem látogatja, azt minden további nélkül törlik a tagok sorából.

Athenben vasárnap válogatott mérkőzést bonnyolítottak le, amelynek során Athen város válogatott labdarúgócsapata 3:2 arányban győzött Szaloniki válogatottjai ellen.

Február 18-án kezdődik a magyar nemzeti bajnokság és nem halasztják el az idény-kezdést. Egyes pályákat ugyan még hó borít, de illetékes helyről felhívták az egyesületek figyelmét, hogy hozzák rendbe pályáikat, mert semmi körülmények között nem halasztják el a szezon-kezdést.

TEKESPORT

A tekéző sport vasárnapja ismét élénk előkészítő mérkőzésekkel és a Fortuna lölsikerült egyéni versenyével jó programot bonnyolított le és ezúttal is tekézőink javuló formáiról tett tanúságot. Különösen a Tricolor meggyőző formája érdemel említést, de nagy javulást mutat a Metalurgist és Fortuna együttesek teljesítménye is. Jól működtek az egyéni versenyzők is, hiszen a helyezettek respektábilis eredményekkel jutottak díjazáshoz. A vasárnapi tekeeredmények a következők:

A Fortuna egyéni versenye szombat estétől vasárnap estig tartott és a rádóbában a következő eredménnyel zárult: 1. Albu (Fort.) 13 fa, 2. Czibre (Fort.) 18 fa, 3. Nuver (For.) 18 fa, 4. Pascu Gh. (Infr.) 17 fa, 5. Gáspár (e. k.) 17 fa, 6. Gligorescu (For.) 17 fa.

Barátságos csapatversenyek

Tricolor—Prietenii 24:199. A Tricolor máris jó formáról tevé tanúságot, két ragyogó menetével, pobás eredménnyel győzte le a rapszódikusán játszó Prietenit. Menetek: 50+70+44+80, illetőleg 36+52+68+43 voltak. A Tricolor csapata Tóth, Ferenczi, Román, Wolf, Balla, Bárány, Weszely, Szirbusz, Tusz, Gincsev, Szilágyi, Botos, míg a Prietenii csapata Tóth, Witimer, Rosenzweig, Strzalka, Böhm, Miloszláv Vizvári, Bolvári, Kiss, Butyka, Albertszky összeállításban szerepelt. A B) csapatok mérkőzését a Prietenii nyerte meg 174:166 arányban, a menetek pedig 37+40+61+36, illetőleg 60+26+45+35 voltak. A mérkőzések a Tricolor Münnich-vendéglőben levő pályáján folytak le.

Metalurgist—Fortuna 205:192. Érdekes küzdelmet vívott a két javuló csapat, melyet az eszenletesen játszó vasások nyertek meg, a váltakozó meneteket produkáló Fortuna ellen. Menetek: 54+51+51+44, illetve 34+60+62+36. Metalurgist: Szendrey III., Ponta, Szendrey II., Bogdan, Tyahor, Gregorik, Mike, Iancu, Buiánszky, Hévizsi, Molnár, Grosz. Fortuna: Nuver, Czibre, Kacsó, Bina, Bedő, Kurunczi, Nádasky, Báthori, Muntean, Gligorescu, Măncuți I., Albu. A mérkőzés a Nagy Béla-vendéglő versenypályáján folyt le.

O A Prietenii közgyűlése. Vasárnap délelőtt a Husiparosok székházában tartotta rendezévi közgyűlést

a Prietenii tekeegyesület, a tagok élénk érdeklődés mellett, Caraban Ioan elnök nyitotta meg a közgyűlést majd Gligorescu Pavel titkár teszi meg jelentését: elmúlt év munkásságáról. Bolváry Gyula pénztári, Linczy Gyula ellenőri és Witimer Gyula csapatkapitányi jelentéseit megelégedéssel fogadja a közgyűlés, majd Rosenzweig János ügyv. elnök nagyvonalú beszámoló után, kéri a tisztikar felmentését azzal a házátevéssel, hogy a maga részéről nincsen módjában tovább fizetséget vállalni. Strzalka József indítványára a lelépő tisztikarnak fáradságtalan munkálkodását jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak. Caraban elnök indítványára egyhangú lelkesedéssel Popan Gavril, díjelőnké, Faragó Zoltánt pedig fizetési taggá, md ugyancsak egyhangú közfelkiáltással a hivatalos jelöléslistán felsorolt tisztikart választják meg, mely a következő: Elnök: Caraban Ioan, ügyv. elnök: Rosenzweig János, alelnökök: Bolváry Gyula, Ermesz János, titkár: Curila Ioan, pénztáros: Terbanca Rom, ellenőrök: Korbita József, Lipniczky Gyula, az I. csapat kapitánya: Witimer Gyula, helyettesei: Albertszky Márton, Tóth Jenő, a II. csapat kapitánya: Miloszláv János, helyettesei: Gligorescu Paul, gazdák: Butyka István és Böhm Dániel, fegyelmi bizottság: Kohut József, Orbán Károly, Vizváry László. A választmány tagjai: Rauchbauer István, Böhm Dániel, Tóth Jenő, Ilk Kálmán, Strzalka József, Lammert János, Dittrich József, Rennich Fikél, Dreucean Antoniu, Kiss Mihály.

Caraban elnök indítványára még jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak a Husiparosoknak, mint pályaváltozásoknak előzékenyséjükért, majd lelkes hangulatban záródik a népes közgyűlés.

Uj földrengés pusztított Törökországban

London. Ankarából érkezett jelenés szerint, Erzerum környékén újabb borzalmas földrengés pusztított. Két virágzó község teljesen megsemmisült és majdnem minden lakosa áldozatul esett a földrengésnek, tekintettel arra, hogy a katasztrófa az éjjeli órákban történt, amikor a lakosság házaiban tartózkodott és aludt. A földrengés részleteiről még nem érkezett bővebb jelentés.

SZINHÁZ

Kedden és szerdán nagyszabású farsangi bohózat-est a Kamara Színházban

Hacsek és Sajó a finn háboruban és az AAC-bálon

A Kamara Színház kedden és szerdán este nagyszabású farsangi bohózat-estét rendez, amelynek színvonalát jóval feljűmulja az eddigi, hasonló rendezvényeket. A bohózat esték előterében Felhő Ervin áll, aki mint rendező és komikus kifogyhatatlan ötletével, remek humorával egymaga biztosítja a sikernek. A bohózat esték műsorában az év legjobb egyfelvonásosai, mint a „Telefonbetyár”, az „Amiért egy asszony visszafér”, a „Biztosíték”, a „Férj és feleség” falrengően kacagtató bohózatok szerepelnek, azonkívül, számos tréfa, pompás ötlet teszi még színessé a gazdag műsort. Kiemelkedő szám lesz Felhő Ervin rendkívül szellemesen megírt Hacsek és Sajó tréfája: Hacsek a finn háboruban és az AAC-bálon. Bizonyos, hogy ennek a remek páros jelenetnek bomba-sikere lesz. A bohózat estéken a társulat összes tagjai fellépnek.

Pénteken „Ki gyereke vagyok én” szenzációs zenés bohózat szerepel a műsorban. A nagyszerű darab kitűnő rendezésben, a legjobb szereposztásban kerül színre.

A NÉPEK ELETTERE

Irtta: Herczeg Ferenc

Tulajdonképpen mi az az Élettér? Az Élettér szó olykor elemi erővel tülköl bele az Fúrópát betöltő hangzavarba, de magát a fogalmat még nem határozta meg senki. Talán nem is lehet meghatározni? Atéle polemikus jelszó, amely nyúltható és alakítható és a politikai gondolkodás bizonyos általános irányát jelzi. Hogy gyakorlati következményeiben hová céloz meddig terjed, hol áll meg: azzal senki sincs tisztában.

Megörültem, mikor a napokban egyik német folyóiratban egy dolgozatot találtam, amelyben nem politikus, hanem tudós foglalkozik a kérdéssel. „A népek élettér-kérdése a keresztény természetjörvény-elmélet megvilágításában”. A dolgozat szerzője dr. Mayer József paderborni tanár. Az ő felfogása egy iskolázott és magánélménye, mégis figyelmet érdemel. Ha egy oldaluan is, de valahogyan csak megvilágítja ezt a homályos területet.

Mayer az ő élettér-elméletét egy természeti törvényre építi fel. Kétséget kelt, hogy ezzel a természeti törvénnyel úgy argumentál és vagdalkozik, mintha az Ur-isten őt bizta volna meg a törvény-magarázattal. A törvény a népek termékenységének, mint az Isteni teremtés munka folytatásának szabad érvényesítését követeli. (Mayer professzor katolikus teológus!) Egy ország, amelynek népszaporodása alatt marad az ország, Mayer szerint elveszítette jogát a tágas élettérre, amelyre valamikor a multban szükségük lehetett és az ilyen ország nem állhat akadályként a fiatal népek terjeszkedésének útjában.

A települési terület és a népek a szaporaságában megnyitkozó élettere között állandó feszültségi viszony van, amelynek rugalmas kiegyensúlyozására van szükség, nehogy erőszakos robbanás következze be. Az ország külső határainak valahogyan alkalmazkodniuk kell a népesség növekedő számához. Ha megőrzi a nép, fagyniuk kell az országhatároknak. A határok megvonásánál minden egyébre szempontra, politikai ügy, mint gazdasági, alá kell rendelni a fejlődő élet törvényeinek. 1800-ban 180 millió lakosa volt Európának, 1900-ban 450 millió. Vajon lehet-e ilyen változás mellett fenntartani a bécsi kongresszus által megrajzolt országhatárokat anélkül, hogy súlyosan meg nem sértenék a természeti törvényt? Az örökre megmerevített statikus egyensúlyról szóló tétele nevétsége, sőt büns. A természet csak egyféle nyugalmat ismer: a sír nyugalmát.

Azonban a természeti törvény — így okozódik tovább Mayer tanár — tekintettel van a mennyiség mellett a minőségre is. Mert egyenlőség nincs, az egyének és az összes fajok egyenlőségéről szóló liberális álom már régen végetért. A természet megméri az egyes népeket és megszabja értéküket, ezen az alapon megállapítja a nemzetek hierarchikus rangsorát is. Az értékelés alapja az illó népi kiválóság. Mayer szerint kisebb és gyöngébb fajoknak is joguk van az élettérre és élettérhez, de természetesen csak abban az esetben, ha nem állanak a náluk életerősök népek útjában, mert ez esetben vétenek az élet egyenlőségének szent törvénye ellen.

Ezeket mondja Mayer tanár és nekünk úgy tetszik, nem mondott semmi újat, éppen csak némely fogalom megjelölésére szolgáló nevet változtatott meg. A Mayer-féle élettér-elmélet szerint a területi hódítás legjobb logója a hódító nép termékenysége. Ha ez csakugyan természeti törvény, akkor a világhatalom legelőkelőbb várományosai ma a kínaiak és a hinduk. Ha pedig visszatekintünk a multba, akkor el kell ismernünk a régi Hellásznak nem volt hozzá „joga”, hogy ellene szegüljön Xerxes életér-tágitási kísérletének. Leonidas pedig a maga maréknyi spártai csapásával föllázadt a termopilei szorosban a természeti törvény ellen, ami Mayer tanár szerint nevétséges, sőt hübnös dolog volt.

Azonban legyünk igazságosak és emlékezzünk vissza, hogy a Mayer-féle törvény a mennyiség mellett tekintetbe veszi a népek minőségét is. A népeket ő, mint láttuk, faji kiválóságuk alapján osztályozza. De itt megint összezavarodnak a dolgok, mert hiszen például az ázsiai népek egészen más emberi tulajdonságokat tartanak kiválónak, mint az európaiak. Az ázsiai szavazatokat pedig Mayer tanár nem igen ignorálhatja, mert hiszen tudni való, hogy ott vannak a földgömb legtermékenyebb falai.

És ezzel egy döntő fontosságú kérdéshez érkezünk: ki az, aki megállapítja a népek hierarchikus rangsorát? Ha magukra az érdekelt népekre bizzuk ezt — pedig hát ki másra lehetne bízni? — akkor el lehetünk rá készülve, hogy minden egyes nép önmagát tartja a világon a legelsőnek. Ha a néptömegeket szavaztatják meg, akkor szinte biztos, hogy ez lesz a népszavazás eredménye. A legkisebb és legelmaradottabb nép is lényegesen fog emelni a nagyság és a dicsőség koronájára. És ebben tulajdonképpen mindegyiknek igaza is lesz. Mert minden egyes faj multjában van egy valódi, vagy megálmodott hőskor, a legendák és hősök korá, amelyből az illető nép önbecsülése táplálkozik. Minden faj adott valamit az emberi nemnek, egy hőstettet,

Hirhadt szélhámost fogtak a szatmári Banca Nationala épületében

Letartóztatása után kiderült, hogy Teodorescu Traian, egy öt év előtti szenzációs gyilkosság értelmi szerzője

Szatmár. Sokat foglalkoztatta már nemcsak az ország, de a külföld hatóságait is Teodorescu Traian bucarestii születésű nemzetközi szélhámós, aki azonban mindig megmenekült az igazságszolgáltatás elől, míg most Szatmáron — „lebukott”. Röviddel ezelőtt Böck Cézár bucarestii mérnök levelet kapott Hann Henrik zilahi mérnöktől — akivel azelőtt is üzleti összeköttetésben állott — és aki ezuttal, cégjelzéses levélpapírján arra kérte Böcköt, hogy sürgősen utaljon át számára 350 ezer leit a Nemzeti Bank szatmári fiókjához. Böcknek gyanus volt a levél, mert jól tudta, hogy Hannak nem lehet szüksége ilyen nagy összegű pénzre és eddig sem kért tőle hasonló segítségeket. Bár szélhámosságot sejtett, még is átutalt, de mindössze 350 leit Hann nevére. Előzőleg értesítette azonban a Nemzeti Bank szatmári fiókját és figyelmeztette a vele telefonon beszélő Cristescu Vasile könyvelőt, hogy alaposan nézze meg, ki jelentkezik a pénzéért.

Szombat délelőtt — amikor a Bucurestiből átutalt 350 lei megérkezett — a Nemzeti Bank szatmári fiókját izgatott hangu ur kereste telefonon Cristescut kapcsolták, akinél a Hann Henrik néven bemutatkozó férfi aziránt érdeklődött, hogy érkezett-e számára Bucurestiből valami pénz. Cristescu azt válaszolta, hogy igen, mire az állítólagos Hann Henrik közölte, hogy fél óra múlva jelentkezik a pénzéért.

Amikor a jól öltözött férfi a bank aijájában megjelent, Cristescu Vasile könyvelő azonnal felismerte benne az újságokban is sokat

szerepelt Teodorescu Traian nemzetközi szélhámost. Cristescu könyvelő betessékelte „Hann mérnököt” egy szobába, majd gyorsan ráfordította a kulcsot az ajtóra, telefonon értesítette az ügyvédséget és azonnal segítséget kért. Pár perc múlva megérkeztek a hatóságok emberei, akik igazolásra szólították fel a szobában fogva tartott „mérnököt”. Rövid valatás után kiderült, hogy Cristescu valóban jó fogást csinált, mert a Hann Henrik mérnök nevében bemutatkozó férfi Teodorescu Traian, akit hónapok óta köröznék az egész országban, Teodorescu elmondotta, hogy az uccán találta Hann Henrik cégjelzéses levélpapírját és így határozta el magát arra, hogy a zilahi mérnök nevében szélhámosságot követel. Teodorescunál egy ugyancsak a Hann nevére kiállított hamis személyazonossági igazolványt is találtak. Bevallotta még a szélhámós, hogy az uccán egy büntársa várja. A detektívek pillanatok múlva előállították Teodorescu büntársát, Duluc bucarestii hölgyudrászt. Duluc szintén beismerő vallomást tett.

Teodorescut és társát megbilincselve a szatmári ügyvédség fogházába szállították. Ügyükben gyorsított eljárás alapján már hétfőn ítélik a szatmári törvényszék.

A leleplezett szélhámós volt egyébként az öt évvel ezelőtti nagy port felvert svájci gyilkosságnak, melynek áldozata Farcasanu Maria asszony volt — értelmi szerzője. Valószínű, hogy a vizsgálat a póruhárt szélhámósok erre a szereplésére is ki fog terjedni.

Fehér maharani egy egzotikus ország trónján

Lady Inchcape fog uralkodni Sarawak félmillió benszüllöttje felett

Newyorkból jelentik: Sir Charles Brooke, a független Sarawak állam fehér maradszája, programációt intézett népéhez és bejelent, hogy a trónörökös, Anthony Brookot megfosztja rangjától és trónörökösödő idősebbik leányát, lady Inchcape-t nevezi ki.

A kis államban éjének feltűnést keltett ez a szózat. Anthony Brooke, aki unokaöccse a jelenlegi maradszának, tavaly március óta mint helyettes uralkodó kormányozta az országot, mialatt Sir Charles Brooke Európában és az Egyesült-Államokban tartózkodott. A félmillió benszüllött megnyugvással fogadta ezt az intézkedést.

Amerikai lapok hosszú cikkeket közölnek az egzotikus állam trónváltásáról. Valószínűnek tartják, hogy Anthony Brookot a házassága miatt fosztották meg a trónöröklés jogától.

— A kis borneói állam trónörököse, — mondja a fehér maharadza egyik rokona — nemrégén feleségül vett egy kispolgéri családból származó tisztviselőt. Sarawakban sokat adnak a rangra és így az előkelő benszüllöttek között ez a házasság kedvezőtlen benyomást keltett.

A Brooke-család száz esztendeje uralkodik a kis birodalmon. A „dinasztia-ajapító” Sir James 1839-ben szállt partra yachijával és kétéstendős harc után vette át az uralkodást a sarawaki szultántól.

A jelenlegi maharadza, Sir Charles Brooke, hatvanöt esztendő. Leánya, lady Inchcape, huszonnyolc éves, 1933-ban ment férjhez, egy fiú és egy leánygyermek van.

Az erdélyi egyházak kérik a közigazgatási törvény megváltoztatását

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári városvezetés egy helyügyminisztériumi rendelkezésre való hivatkozással átráthban hívta fel a kolozsvári egyházak, színházak és kulturális egyesületek figyelmét arra, hogy a törvény ezentul nem engedélyez részükre városi segélyeket. A rendelkezés kinos meglepetést okozott az érdekelt színházaknak, egyházaknak és kulturális egyesületeknek. Éppen ezért az illetékes városvezetők kijelentették, hogy a legjobb indulattal kezelik a segélyezés kérdését. Az érdekelt egyházak, színházak, köznevelődési egyesületek most emlékiratban kérik majd a kormányt a közigazgatási törvénynek ilyen értelmű megváltoztatására, mert ez a rendelkezés ugyanis az egész országban közhatalu intézményeket állítana a legsúlyosabb helyzet elé.

egy találmányt, egy költeményt, egy ötletet, egy színt, amelyet más nép nem tudott volna adni és amely nélkül az emberiség arcképe hiányos volna.

Ugy látszik Mayer tanár megtelepedett valamiről. Megfelekedett arról az igazságról, hogy az ő természeti törvényével szemben áll egy másik, sok-

kal elemibb erejű természeti törvény: az egyének és népek önfenntartási ösztöne. Semmiféle népel, a legkisebbel és leggyöngébbel sem lehet megérteni, hogy neki valamely természeti törvény rendelkezése folytán kötelessége meghalni, hogy helyet adjon egy másik, szaporább, vagy szellemileg kiválóbb fajnak.

Stavrache Cristina

ismert román énekművésznő egyetlen

hangversenye febr. 10-én,

este 9 órakor a Kulturpalotában.

Músorton román és külföldi zeneszerzők művei. Zongorán kísérj: Dagobert Buhoy
Jegyek elővételben kaphatók a „DIECEZANA” könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megtiltották a német állampapírok kivitelét és külföldi eladását

A román bankköröket arról értesítették, hogy a német kormány megtiltotta a német állampapírok kivitelét és külföldi eladását, vagy olyan egyén számára történő átengedését, aki Németországgal hadbanálló állam polgára. Ami a semleges országokban élő ügyfelek által Németországban letétbe helyezett értékeket illeti, ha a tulajdonosok ezeket külföldre akarják szállítani, ez csak úgy történ-

hetik meg, ha a tulajdonos bizonylatot állít ki, hogy értékei 1939. szeptember elseje előtti, vagy azóta nem voltak Németországgal hadbanálló állam polgárainak tulajdonában. Kétség esetén azok a bankok, amelyek ezeket az értékeket őrzik, jogot nyernek, hogy kiegészítő bizonyítékokat kérjenek a tulajdonjog tisztázására.

Megújítják a felhasználatlan behozatali engedélyeket

Az 1939. október elseje óta alkalmazott külkereskedelmi rendszer előírásainak megfelelően a behozatali engedélyek határideje nem hosszabbítható meg. Annak érdekében, hogy a külföldön már megrendelt és különböző akadályok miatt idejében le nem szállított áru az érdekeltek még is az országba hozhassák, elhatározták, hogy oly esetekben, amikor a behozatali engedély határideje lejárt, új, de a lejárttal teljesen azonos be-

hozatali engedélyt bocsátanak ki a cégek rendelkezésére. Ezen megújító engedélyek kiadásához a következő feltételeket szabják: A. bizonyítani kell, hogy a behozatalhoz, amelyről szó van, már elnyerték a transzfer-engedélyt. B. ki kell egyenlíteni az új engedélyek után fizetendő illetéket, ami hat ezreléket tesz ki. C. a behozandó árucikk a belső termelés, vagy ellátás számára feltétlenül fontos legyen.

Egymilliárd lej értékű mezőgazdasági gépet szállítanak a német gyárak Romániának

Több mint 300 millió lejt fordít a kormány tavaszi vetőmagvásárlásokra.

Bucuresti. A földművelésügyi minisztériumban értekezlet volt a nagybirtokosok képviselőivel a tavaszi mezőgazdasági munkálatok kérdésében. Ionescu-Sisesti miniszter, aki az értekezleten elnökölt, bejelentette, hogy sikerült póthitelt kapnia a tavaszi vetések részére. Így többek között 45 millió lejt lenmag, kendermag és gyapómag vásárlására fordítanak. A vetőmagvakat részint az országban, részint külföldön szerzik be. A minisztérium már be is vásárolt burgonyát, amelyet a Kárpátok hegyvidékein fognak tengeri helyett elültetni. Mindezeket a vetőmagokat csak készpénzért adják a gazdáknak, míg az állam a beszerzési költség 20 százalékát s a szállítási költségeket viseli. Huszonötmillió lejt hitelt engedélyeztek a zöldség termesztés támogatására. Ezenkívül a Banca Nationala 300 millió lejt nyit a Szövetkezeti Intézetnek vetőmagvásárlási cé-

lokra. Az így vásárolt vetőmagvakat a szövetkezetek fogják beszerzési áron kiosztani a gazdák között.

Serban Mihai miniszter felhatalmazást kapott a kormánytól, hogy a mezőgazdasági gépállomány kiegészítésére, különösen pedig traktorok, cséplőgépek, magtisztítók és ezek beszerzése érdekében tárgyalásokat kezdjen német exportcégekkel. Ezek a cégek egymilliárd lejt értékű gépet szállításra tettek ajánlatot kedvező hitelezési feltételek mellett. Ezt a beszerzést is a Szövetkezeti Intézet fogja lebonyolítani, viszont a gazdák fizetési könyvitése mellett veheti meg a gépeket. Végül azt a bejelentést tette Ionescu-Sisesti miniszter, hogy a nagybirtokosok szindikátusának szövetsége engedélyt kapott manillazsineg és rézgálic behozatalára.

37.150.000.000 márka volt

Németország közadóssága 1939. októberében

Berlini jelentés szerint hivatalos kimutatás jelent meg a német birodalom közadósságairól és ebből kitűnik, hogy ezeknek végösszege 1939. október 31-én 37.150.000.000 márka volt. Ez az összeg az előző hónap kimutatásához

viszonyítva 1.600.000.000 márkás emelkedést mutat, egy év alatt 11.500.000.000 márkával, 1937. végétől pedig 18.000.000.000 emelkedtek a német közadósságok.

Gabonapiac

A gabonapiacokon a téli időjárás ellenére is élénk volt a forgalom az utóbb hetekben. A román gabona iránt az érdeklődés rendkívül nagy. Olaszország nagybirtékű rozsot, kukoricát kötött le, míg Németország a kukorica és az olajosmagvak iránt érdeklődik. A buza exportját a Szövetkezeti Központ a régebbi kötések terhére most bonyolítja le. Az árirányzat az összes gabonane-műekben szállárd.

Az egyes gabonapiacokon a következőképpen alakultak a gabonák:

BUCURESTI: Buza 78 kilogramos 48.500 lei, 74 kg-os 43.000 lei, árpa 40.500 lei, rozs 40-41.000 lei, napraforgómag 96.500 lei, kukorica 30-31.000 lei, korpa 26.250 lei vagononként.

BRAILA: Zab 48.500, napraforgómag 92-94.000, zöldborsó 200.000, mustár 160-165.000, fénymag 195.000, kukorica 39.500-40.000 lei vagononként.

GALATI: Buza 74 kilós 46.500, 77 kilós 48 ezer, árpa 39.000, zab 46.500, rozs 49.000, kukorica 39.000, napraforgómag 95-97.000, bab 165.000 lei vagononként.

CONSTANTA: Buza 73 kilós 46.000, 72 kilós 43.000, rozs 45.000, kukorica 43.000, zab 46 ezer lei vagononként.

TEMESVÁR: Buza 77 kilós 47 ezer, árpa 46-47.000, zab 52-55.000, kukorica 40-41.000, bab 170.000, heremag 400.000, lucerna 600.000, lencse 200.000 lei vagononként.

DEVIZÁRFOLYAMOK: Az angol font árfolyama Newyorkban 397 egynvolcadra csökkent. Zürichben 17.72 és félre, a francia frank Newyorkban 2-25-re, Zürichben 10-04-re. A svájci frank Newyorkban változatlanul 22,42, a dollár Zürichben 4,46.

FEBRUÁR 15-TŐL 23-IG TERJEDŐ IDŐBEN KEDVEZMÉNYES ÁRON LEHET KOLOSVÁRRA UTAZNI. Az EMGE február 17-21. napján Kolozsvárt rendezendő vetőmag és háziipari kiállítására kedvezményes áron való utazás engedélyezését kérte a CFR vezérigazgatójától. A CFR vezérigazgatója 210.642. szám alatt értesítette az EMGE-t, hogy a kiállítás látogatói számára a visszautazásnál 50 százalékos kedvezményt engedélyezett a személyvonalat jegyek árából. A kedvezmény igénybevételenek a módja a következő: Kolozsvárra egész jegy váltandó. A jegy megőrzendő, mert ennek, valamint a kiállítási belépő-jegynek felmutatása mellett, visszafelé félárú jegyvel lehet visszautazni a kiinduló állomásra. A kedvezmény február 15-től 23-ig terjedő időben 5 nap tartamára érvényes.

= Német-román agrár-kivitelj részvénytársaság alakult Danugran SAR cég alatt. Bucures-tiben 4 millió lej részvénytőkével, német tőkésék részvételével részvénytársaság alakult gabonane-műiek és állati termékek exportjára.

= A Szatmári Textilgyár elbocsátotta négyszáz munkását. Szatmárról jelentik: A szatmári textilgyár, amely 400 munkást foglalkoztat, február 1-én leállította üzemét és a munkásokat elbocsátotta. A gyár nyers anyagihiány miatt szüntette be működését - bizony-talan időre.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A romániai kőolajipar egyik jelentős eseménye, hogy a Petrolul Romanesc S. A. bucu-restii vállalat részvénytöbbségét a Credit M-nier S. A. vásárolta meg.

A 'Argus bucu-restii közgazdasági lap foglalkozva a külföldi cégliokok által fizetett valutaprémiumok és bankjutalékok szerepével a most esedékes évi mérlegkészítés-nél megállapítja, hogy ezek az összegek nem tekinthetők a tiokok költségének, tehát megadóztathatók.

A kormány a külföldi adósságok konszolidáció céljából rendelettervényt készített, amely lehetővé teszi, hogy bármilyen külföldi román járadék 1935. évi 3 százalékos Consolídare kötvényre legyen konvertálható. Az egyszakaszos rendelettervény, amely a Monitorul Oficial február 2-i számában jelent meg, a következő intézkedéseket tartalmazza:

A pénzügyminisztérium felhatalmazást kap, hogy konvertálásra elfogadjon bármilyen külföldi rentét, amelyet a román állam bocsájtot ki és a tulajdonosok konverzióra felajánlanak. A pénzügyminisztérium a konverzióra felajánlott kötvények helyett 1935. évi 3 százalékos konszolidációs kötvényt adhat, olyan árfolyamon és olyan feltételek mellett, amelyeket a pénzügyminisztérium állapít meg minden egyes rentekategória számára a közadósságok technikai bizottságának véleményezése alapján.

Pénzügyi körökben a fenti egyszakaszos törvény intézkedése érdeklődést keltett abból a szempontból is, hogy külföldi és belföldi nagy tranzakciók lebonyolítására nyújt lehetőséget.

Az üzérkedés letöréséről szóló törvény értelmében a közszükségleti cikkeknek nyilvánított áruk nagykereskedelmének folytatásához a nemzetgazdasági minisztérium engedélyre van szükség. Ezt az engedélyt az egyes kamarák által felterjesztett listák alapján adja ki a nemzetgazdasági minisztérium. Számos cég nem szerepelt ezekben a listákban, mert a kamaráknál nem jegyeztek be, hogy nagykereskedélemmel is foglalkoznak. Bucurestii közlések szerint, a nemzetgazdasági minisztérium most engedélyt adott arra, hogy amennyiben ezek a cégek bejegyeztetik, hogy nagykereskedélemmel foglalkoznak, megkaphatják az engedélyt a közszükségleti cikkekkel való nagykereskedelemre.

Románia Görögországba irányuló kivitele, gabonán és kőolajtermékeken kívül a következő módon nyer a jövőben kiegyenlítést: 18 százalék szabaddevizával, hatvan százalék az A. számlára átutalt drachmával, tíz százalék B. számlára átutalt drachmával, tizenkét százalék C. számlára átutalt drachmával.

A posta vezérigazgatósága köztudomásra hozza, hogy az érvényben levő díjszabás értelmében 100.000 leig éjjel és nappal felvesznek a postahivatalok távirati pénzküldeményeket. Távirati pénzküldeményeknél nem számítanak sem éjszakai, sem ünnepi különdíjat. Távirati utalványozásnál rendes távirati szöveget is felvesznek a postahivatalok, az érvényben lévő távirati díjszabásnak megfelelően.

A romániai lentermelés fokozására, illetőleg a termés feldolgozására alakult részvénytársaságba dán és angol tőke kapcsolódott be.

„Drang nach Osten“ — orosz közvetítéssel

Moszkva közvetlen gazdasági kapcsolatot teremt Németország és Irán között

Moszkva (Rador.) Mértékadó helyen úgy tudják, hogy a szovjetkormány megengedte a német kormányoknak, hogy Oroszországon keresztül szabadon szállíthassák árukat Iránba. Az Iránban vásárolt és Németország számára küldendő árukat pedig német áruknak tekintik és minden szállítási kedvezményt megadnak azok részére. Irán gyapotot, gyapjút és élő állatot szállíthat Németországnak.

= Lehúzták a szigeti Willand-cég redőnyeit. Máramarossziget. A máramarosmegyei kereskedelmi körökben szenzáció erejével hatott a szigeti Willand-féle főtéri fűszer- és csemegekereskedés lezárásának híre. A fizetési nehézségek közé jutott közismert kereskedő ezért 6 hónapos moratóriumot kért, amelynek tárgyalását a mai napra tűzte ki a fővárosi bíróság. Közben azonban a pénzügyigazgatóság közegei megjelentek Willand üzletében és felszólították a kereskedőt, hogy 130 ezer leit kitévő adótartozását nyomban fizesse ki. Miután Willand a fizetési felszólításnak nem tudott eleget tenni, a fiskus emberei lehúzták a jörforgalmu üzlet redőnyeit.

= Újabb kőolajkutatási és termelési engedélyek. A petróleumtermelés fokozása érdekében a kormány az utóbbi hónapokban több ízben tartott szóbeli és nyilvános árlejtést, melynek eredményeképpen több petróleumvállalat kapott petróleumkutatási, vagy petróleumtermelési engedélyt. A Steaua Romana petróleumvállalat Bacau megyében 407 hektár területen petróleumkutatási koncessziót kapott három évre. A Cometa SAR petróleumvállalat Prahovamegyében 3 hektár, 6 hektár 4000 négyzetméter és 27 hektár 5000 négyzetméter területen kapott petróleumkutatási koncessziót harminc évre. A Creditul Minier SAR pentru Desvoltarea Industriei petróleumvállalat Prahovamegyében tíz hektár 1550 négyzetméter és 4 hektár 670 négyzetméter, valamint 2 hektár 2000 négyzetméter területen kapott harmincéves petróleumtermelési koncessziót.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, FEBRUÁR 6.

Bucuresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizálási jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Botez-testvérek zenekara román zenét ad elő. 13: Különböző hangszeres szólók lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Maria Tanase román dalokat énekel. 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Landowsky, Paderewski és Kreisler lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 20: Nők a hadviselésben. Laice Voinescu előadása. 20.15: Fanica Luca zenekara. 20.45: Hírek. 21.15: Sandu Albu zenekara. Kíséri a rádió zenekara. 22.05: Hírek, sportközlemények. 22.20: A zene folytatása. 23: Filmdalok és könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálási jelentés. 14.30: A Koncert fuvószekerek műsora. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Gyermek farsangja. 18.40: Sárai Elemér cigányzenekara. 19.05: A művészkávéházban. Tersánszky Józsi humoros elbeszélése. 19.45: Bucsu a farsangtól. Versek. 19.55: Nagykovácsy Ilona énekel zongorakísérettel. 20.15: Hírek. 20.25: Farsangi emlék. Elmondja Jávor Pál. Utána: Pertis Jenő cigányzenekara. 19.35: Farsangi leánykérés. Hangjáték. 21.25: Magyar tánclemez. 21.40: Rádió-operett bemutatás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Csárdáslemezek. 23.20: Beszéljünk magyarul. Kövály Gyula vidám jelenete. 23.30: Keringők hanglemezeiről. 23.40: Pethes Sándor vidám jelenete.

Budapest II, 18.30: Mezőgazdasági félóra. 19: Ruzsinnyelvű előadás. 19.45: Francia nyelvoktatás. 20.35: Munkásdalárda. 21: Hírek. 21.25:

Modern kamarazene hanglemezeiről. 22.10: Három kínai lány története. Felolvasás. 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 18.45: Népdalok. 21.10: Hawai-negyves. 21.40: Filharmonikus zenekar.

SZERDA, FEBRUÁR 7.

Bucuresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizálási jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13: Costica Dumitrescu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Margareta Capleanu hegedül. Th. Rogalski zongorázik. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 19.55: I. Bujoiu mérnök előadása a román szénről. 20.10: Rádiózenekar. Mircea Lazar énekszámaival. 20.45: Hírek. 21: A rádiózenekar Mariana Jariesievici csellójátékával. 22.10: Hírek, sportközlemények. 23.30: Virgil Gheorghiu zongorázik. 23: Könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Szabó Helén hegedül, zongorán kíséri Hajdu István. 13.40: Hírek. 13.55: Énekkar. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálási jelentés. 14.30: Veress Károly cigányzenekara muzsikál. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Gy. Márkus Lili zongorázik. 18.45: A magyar művészetért. Réthv István előadása. 18.15: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Május királynője. 2. Székelyfő. 3. Pozsonyi majális. 21.20: Külügyi negyedóra és hírek. 22.30: Hírek. 23.25: Időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Magyar rajz 500 éves Héjas János előadása. 21: Hírek. 21.25: Tánclemezek. 22: A rügy. Felolvasás. 22.25: Lovászj Ferenc cigányzenekara muzsikál. 22.55: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A lenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket előre fizetendő

OKTATÁS

VIII. liceumista német társalgásért románul tanítána. Cimeket a kiadóba kérek. 689

ALKALMAZÁST KERES

Kereskedelmi végzett, románul, magyarul, németül tudó nő pénztári, vagy iradai állást keres. Ajánlatokat „Március elsejére” jelgére a kiadóba. 603

ALKALMAZÁST NYER

Vaskereskedősegéd azonnal felvétetik. Ajánlatokat „Vasútlejt” jelgére a kiadóba kérek. 687

Ügyes kézilány felvétetik Kramer Rózsánál, kalapszalón. Str. Goldis 3. 675

Négy középiskolát végzett leányt, vagy fiút inkasszóra felveszünk. Rudolf Mosse hirdetőiroda, Bul. Reg. Maria 18. (az udvarban).

Ügyes, rendes, megbízható szobaírányt felveszünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások kiadó május 1-re, vagy azonnalra. Bul. Carol 37. 680

Központi fekvésű

két szobás, fürdőszobás modern lakást keresek május 1-re. Cimeket a kiadóba kérek.

KIADÓ AZONNALRA, vagy május 1-re emeleti urilakás Bul. Carol 44. szám alatt. 654

Május 1-re modern, négyszobás, elő- fürdőszobás, földszintes és I. emeleti háromszobás lakások kiadók. Str. Ep. Radu 6. 682

Ötszobás, előszobás, fürdőszobás földszintes és 2 szobás, előszobás lakások május 1-re kiadók. Érdeklődni: Str. Pet. ran 1., a trafikban. 663

1800 leiért

kiadó a belvárosban 4 szobás, fürdőszobás balkonos lakás. Cim a kiadóban. 325

3, vagy 4 szobás, emeleti lakás május 1-re kiadó. Str. Closca 10. 644

Modern 4 szobás lakás május 1-től kiadó,

Strada Alexandri 9.

Kétszoba, konyhás lakást, lehetőleg fürdőszobával keresek kizárólag a belvárosban azonnalra, vagy legkésőbb május 1-re. Cimeket ármegjelöléssel „Centrum” jelgére a kiadóba kérek.

4-5 szobás,

fürdőszobás, modern lakás azonnalra, vagy május 1-re kiadó. Str. Cosbuc 8.

2 szobás összkomfortos

lakást keresek május 1-re központban. Cimeket a kiadóban. 678

VÉTEL-ELADÁS

Kövérdísznót, 120-ast. keresek megvételre. Cimeket a kiadóba.

ÜZLET

Jörforgalmu, nagy vevőkörrel rendelkező fűszer- és csemegeüzlet betegség miatt átadó. Cim: Kohn, Str. Brătianu 7. átjáróház. 661

INGATLAN

Jó befektetést akar? Vegyen villateltet prima helyen, olcsón. Cim a kiadóban. 599

HATSCHKEK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott)

TELEFON: 26-95.

Előnyös ajánlatai:

3 millió: belváros centrumában, emeletes, modern bérház, nagy kert, mind parkettás, fürdőszobás lakások, cca 10 százalékos hozam. — 2,600 ezer: körüli, emeletes bérház, nagy luxuslakások, nagy park. — 2,200 ezer: központban emeletes, sarokbérház, 3x4, 4x3, 2x1 sz. lakás, nagyrészt parkett, fürdősz. Jó jöv. — 1,600 ezer: lánctérnél emeletes, üzletes bérház, 5 üzlet, 5 közép-nagy, 5 kisebb bérelmény, nagy front. — 1,250 ezer: kettős telken épült, nagy bérházkomplexum, cca 17 százalékos brutto hozam. — 1 millió: főpostához közel félemeletes, 4 hételmenyes sarokház, fürdőszobák, raktárak, nagy front. — 900 ezer: vasútnál 6x2, 8x1 szobás, kompl. lakás, átjáróház, 10 százalékos jöv. — 800 ezer: 2 nagy, 3 közép-nagy, 4 kislakás, fürdősz., 86 ezer hozam. — 700 ezer: dir. cfr.-nél 700 öl telekkel, 5

bérelményes, jó jöv. — 600 ezer: belv. mellett alapcincézt. 2x2, 6x1 szobás telj. lakás, összközművek, jó jöv. — 580 ezer: főter mellett 1x3, 1x1 szobás telj. lakás, 2 kis bérelmény, pince, vízvez., 160 öl telek. — 550 ezer: Saguna ut. táján, új, magasídsztes, alapcincézt. 7 lakásos bérház, elő, fürdőszobás, essig rollók, 640 öl gyümölcsös. — 530 ezer: közportház táján, 2 és 3 szobás, fürdőszobás lakások, pince, 340 öl kert, közm. művek, jó jöv. — 430 ezer: Saguna-uton 1x2, 8x1 sz., kompl. lakás, összközművek, nagy kert, jó hozam. — 400 ezer: belvárosi, üzletes bérház, pince, összközművek, nagy kert, 64 ezer hozam. — 360 ezer: pernyával, 1x3, fürdőszobás, 3x1 sz., telj. lakás, kert — 330 ezer: színházhoz közel magasídsztes sarokház, 2x2, 1x1 sz., telj. lakás, fürdősz., helyiség, külön házm. lakás, jó hozam. — 300 ezer: marosparti magasídsztes, kétszobás villa, elő, fürdőszoba, parkett, erkély, pince, mosókonyha, kedv. felt. — 280 ezer: Saguna-ut. táján új, magasídsztes, 1x2, 3x1 sz., telj. lakás, pince, görredőnyök, nagy kert. — 250 ezer: II. ker.-ben 9 lakás, közm. művek, 360 öl kert, 32 ezer hozam. — 210 ezer: belv. mellett új, kétszobás villa. — 160 ezer: főuton, 240 öl telek, 2 hételmeny. — Kölcson betáblázásra.

KÜLÖNFÉLEK

Elvesztett egy fekete cocker-kutya, feltűnően hosszú füle, rövid farku, hosszú, ondulált szőrű. Nyomra vezető vagy aki visszahozza jutalom ellenében adja le: Hotel Horváth, az állomásnál szemben. 669

Tökével betársulnék bevezetőt, jólméző üzletbe, vagy üzemb. Cimeket kérem leadni: Vajda postávia. Arad. 679

Speciál géppel varrott pehelypaplan egyedüli készítője Méder, Str. Bader Cartan 33. Ugyszintén vattapaplan és matrackészítő. 685

Nagyobb raktárhelyiséget külön jöddával keresek. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 677

Legújabb jelentéseink:

Római jelentés szerint:

Fekete-tengeri államtömb alakul Románia, Törökország és Bulgária részvételével

Esetleg Görögország is belépne az államcsoportba

Megjavult a viszony a Balkán-szövetség államai, valamint Magyarország és Bulgária között

Róma. A Relazione Internazionale című olasz lap úgy értesül, hogy úgynevezett Fekete-tengeri blokk alakul Románia, Törökország és Bulgária részvételével. Ebbe a blokkba esetleg Görögország is belépne, mint olyan állam, amelynek szintén fontos érdekei vannak a Dunamentében és a Fekete-tengeren.

Bucurestíhőz jelentik: Gafencu külügyminiszter vasárnap délután kihallgatáson fogadta Anglia, Franciaország és Németország belgrádi nagyköveteit.

London. Rador. A Times belgrádi tudósítója feltűnéskeltőnek tartja azt a bolgár nyilatkozatot, amelyet tegnap adtak ki abból az alkalomból, hogy két török katonai tévedésből bolgár területre lépett és ezeket minden további nélkül szabadonbocsátották. A lap szerint ez

újabb bizonyítéka annak, hogy a belgrádi konferencia milyen barátságos légkört teremtett a Balkánon.

Belgrádban Gafencu és Saraciloglu megértő szellemének és diplomáciai ügyességének eredménye a konferencia nagy sikere. A Daily Telegraph megállapítása szerint

a Balkán-szövetség tagállamai, valamint Bulgária és a Magyarország közötti viszony határozottan megjavult.

Rómából jelentik: Gafencu román külügyminiszter Belgrádból jövet utközben nyilatkozatot adott a Stefani ügynökség munkatársának és a többiek között a következőket jelentette ki:

— Megjegyezdve térek vissza, mert a belgrádi konferencián megittuk kötelességünket azzal, hogy a Balkánon megerősítettük a békét és a rendet. Az a meggyőződésünk, hogy nemcsak a Balkán-szövetség négy tagállamának érdekeit védjük, hanem minden oly államét is, amely a Balkánon érdekelve van. Hangsúlyozom, hogy a belgrádi beszédemnek Olaszországra vonatkozó részét nemcsak a magam nevében mondtam, hanem kollegáim nevében is. (Rador).

Mindjobban kidomborodik az angol-olasz közeledés

London. Az olasz és angol kormányoknak egymás iránti jóindulata mindjobban kidomborodik. A Daily Telegraph jelentése szerint Olaszország érdekeit külön meghívott képviselő az angol hadigazdasági minisztériumban. Ennek az in-

tézkedésnek az a célja, hogy a két ország között csönösen érintő ügyeket sürdőlásmentesen és kölcsönös érdekek szem előtt tartása mellett elintézhessék.

Nyugtalanítják a Skandináv-országokat a német támadások okozta károk

London. Az angol hírszolgálati minisztérium jelenti: A svéd sajtó részletesen foglalkozik a német haditengerészet támadásaival és megállapítja, hogy a svéd sajtó részletesen tárgyalva az utóbbi napok eseményeit leszögezi: Az összes tengeri kereskedelmet üző semleges államoknak súlyos károkat okoztak ezek a támadások. A svéd kereskedelmi ha-

lózás ártatlanul szenved s a károkat számbavevéve felmerült a kérdés: tényleg nézhető-e a sorozatos német támadás? Az egyik svéd lap határozottan hangsúlyozza, hogy a további német támadás sorozat csakis megtorlásokat válthat ki s ez főképpen a Németország felé irányuló svéd érckivitel csökkentése, vagy megszüntetése formájában valósulhat meg.

Gandhi az új indiai alkotmányról tárgyal — Ipi fakir hívei fegyverrel támadnak az angolokra

Uj-Delphi. India alkirálya beható tárgyalásokat folytatott Gandhival. A tárgyalások a legszélyesebb légkörben folytak le. Gandhi a tanácskozás elején kijelentette, hogy nincs semmiféle hivatalos megbízatása s csak a saját nevében beszél. Az alkirály kifejtette, hogy

az angol kormány nem veti el a tervet, mely szerint Indiának megadnák a dominium jellegét, azonban ennek számos fontos alapvető kérdése van: a szövényes kérdések főképpen India védelme, illetőleg a hadsereg kérdése körül csoportosulnak.

A dominiumi alkotmány megadása már sokkal könnyebb kérdés volna.

Róma. Amint a Tevere című olasz lap jelenti, az indiai Wasiristan-ban egyre nagyobb méreteket ölt a hindu lázadás, úgy hogy az angolok kénytelenek voltak már fegyvert is használni. Ipi fakir hívei körülférték a kormánycsapatokat amelyek hír szerint sok embert vesztek. A lázadók három gépkocsit elpusztítottak. Északindában egy angol erődöt megtámadtak.

Heves szovjettámadások a Mannerheim-vonal áttörésére

Helsinki. A szovjet csapatok erővel támadást indítottak a Mannerheim-vonal ellen. A szovjet csapatok nagy tankok védelme alatt kísérik meg a Mannerheim-vonal áttörését. A finnek minden támadást visszavertek. A szovjet csapatok 1000 halottat vesztek. A finnek, mint ismeretes, lelőttek 5 előernyős orosz katonát. Ezeknél — akiknek életkora nem lehetett több, mint 17 év — nagymennyiségű robbanóanyagot találtak.

Újabb helsinki jelentés közli, hogy a karéllai föld-

szoroson az ellenség löbb támadást intézett Summy irányában, amelyet a finnek visszavertek. A Ladogától északra a finnek az ellenség két támadását verték vissza. Az oroszok 500 embert vesztek. hét harckocsit, négy ágyút, harminc gépkocsit és nagyszámu fegyvert hagytak hátra.

Kucimo irányában nagyobb utközvet folyik. Salla környékén az oroszok több támadást intéztek Markalervi ellen. A tengeren nem történt nevezetesebb esemény. További jelentések szerint a fin-

nek kilenc szovjet repülőgépet lelőttek. Vasárnap a szovjet léghaderő több bombázást hajtott végre.

A finn légvédelmi hatóságok heti jelentése szerint a január 28.—február 3. közötti héten a szovjet repülők 6800 bombát dobtak le, ezek következtében 146 polgári személy meghalt, 179 megsebesült.

A szovjet repülőgépek röpiratokat is dobáltak széllel, sőt rendszerint előbb bombáztak egy város, majd röpiratesővel árasztották el.

Hétfő délelőtt 11 óra 30 perctől Helsinkiben légiriadó volt.

Arvizveszedelem Kolozsvár környékén

Kolozsvárról jelentik: A megenyhült időjárás miatt a nagy hőmérséklet Kolozsvár környékén is olvadni kezdett. Az olvadás következtében a Szamos vize megáradt és elöntötte Gyalut és még több környéki községet, úgy szintén Kolozsvár külvárosának egy részét is, ahonnan a lakosságnak menekülnie kellett. A legszükségesebb tárgyait és jószágait magukkal vihették ugyan, de a lakások berendezésében az árvíz nagy pusztításokat okozott. Kolozsvár polgármestere segélyhívottságot alakított a károsultak felségélyezésére.

„Nem a szövetségeseken mulott, hogy eddig nem történt döntő esemény a tengereken”

Párisból jelentik: A francia tengerészetiügyi miniszter beszédet mondott a tengeri háborúról. Egyes lapok — mondotta a miniszter — panaszkodnak, hogy eddig nem történt döntő utközvet, bár a szövetségesek tengeri hadereje erősebb, mint a németeké.

Hogy eddig nem történt semmi döntő esemény a tengeren, nem a szövetségeseken mulott, mert minden hajás nélkül kijelenthető, hogy a szövetségesek hajóhada vetélytárs nélkül áll, a flotta megteszi kötelességét, a vízirepülőgépek a felderítő szolgálatok során szép eredményeket érnek el a tengeralattjárók elleni harcban és főképpen úgy a támadó, mint a védelmi szervezet.

LAPZÁRTA:

BERLIN. A Német Távirati Iroda értesülése szerint a Szovjetunió kormánya elrendelte, hogy a lengyel vasútvonalat orosz nyomtávnak építsék át. Ennek következtében a román — német árucseré az úgynevezett kárpáti mellékvonalon nyer majd lebonyolítást.

MEXIKÓ. A mexikói és japán kormány egyezményt kötött hétmillió tonna petrolium leszállítására. Japán az ellenérték egy részét készpénzben, a hátralékot pedig árukkal fizeti.

VATIKÁNVÁROS. A vatikáni bazilikában az elhunyt XI. Pius pápa lelkiüdvéért gyászmisét tartanak. Ezalkalommal összehívták a bíborosokat és a pápa udvartartást is.

PÁRIS. A francia — angol legfőbb tanács Párisban ülést tartott, amelyen főképpen az élelmezési kérdéseket tárgyalták meg. A tanácskozások befejezése után Daladier francia miniszterelnök ebédelni adott Chamberlain angol miniszterelnök tiszteletére.

AMSZTERDAM. Reynders tábornok, a holland hadsereg és tengerészet főparancsnoka benyújtotta lemondását. Utódjául a királynő Winkelman tábornokot nevezte ki a holland hadsereg és haditengerészet főparancsnokává. A holland távirati ügynökség jelentése szerint Reynders lemondását azzal magyarázzák, hogy az utóbbi időben különböző katonai természetű ügyekben nézeteltérések támadtak közte és a kormány tagjai között. (Rador).

LONDON. Szombaton hatalmas robbanás történt a kentli hercegség területén levő egyik ouska-porgyár raktárhelyiségében. A robbanás zala több kilométeres körzetben hallatszott. A vizsgálat megállapítása szerint a robbanás oka bizonyos kémiai anyagváltozás volt, amely a helyiség nedvessége következtében következett be. Az épület megrongálódott, de emberáldozatban nem esett kár. (Rador).

MOSZKVA. A Tass-iroda hivatalos jelentése szerint a szovjet kormány tegnap Esztországot moszkvai követe előtt sajnálkozását fejezte ki amiatt, mert egy Reval felől elrepülő katonai repülőgépet orosz hajók lőttek. Ismeretes, hogy az incidens miatt az észtek kormány moszkvai követe után erővel tiltakozást jelentett be és erre adott válaszában a szovjet kormány kifejtette, hogy tévedésről van szó és mindent elkövetnek a jövőben, hogy hasonló esetek ne ismétlődjenek meg.